Šmarnice 2018

LJUBEČI KAKOR OČE

Urška Smerkolj

LJUBEČI KAKOR OČE

salve

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

Avtor: Urška Smerkolj
Avtorica slikovne priloge: Mihaela Žakelj Ogrin
Lektorirala: Natalija Mozetič
Izdalo: Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote
Založba in grafična priprava: Salve d.o.o. Ljubljana
Naklada: 1.000 izvodov
Ljubljana, april 2019

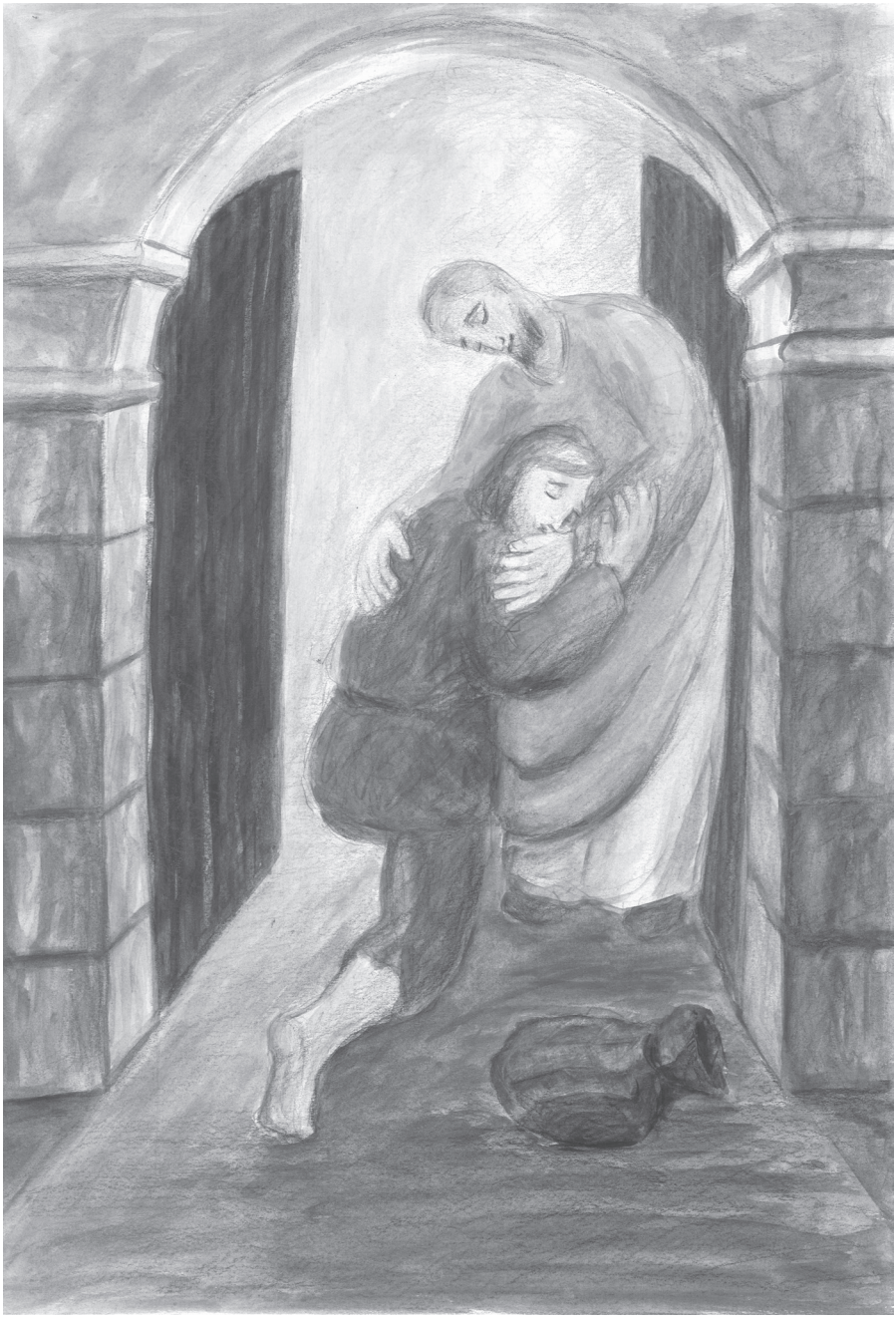

1. dan

UVOD

Začenjamo mesec maj in z njim šmarnično pobožnost. S pomočjo letošnjega šmarničnega branja se bomo ustavili pri tem, kakšna je naša podoba o Bogu. Ga doživljamo kot strogega sodnika? Se nam zdi oddaljen? Morda preveč zahteven? Prezaposlen? Nedostopen?

Podoba Boga je pogosto odtis tega, kar smo kot otroci doživljali v odnosu do naših staršev ali avtoritete. Za današnji čas velja, da je vloga očeta v družbi in družini pogosto okrnjena. Odraščamo brez pravih zgledov ljubeče avtoritete. Zato se nam večkrat zatakne pri tem, da bi Boga dojemali kot dobrega Očeta, kakršnega nam predstavlja Jezus v priliki o izgubljenem sinu.

Takole pravi: »Neki človek je imel dva sina. **Mlajši med njima je rekel očetu: ›Oče, daj mi delež premoženja, ki mi pripada!‹ In razdelil jima je imetje.** Čez nekaj dni je mlajši sin spravil vse stvari skupaj in odpotoval v daljno deželo. Tam je z razuzdanim življenjem pognal svoje premoženje. **Ko je vse zapravil, je v tisti deželi nastala huda lakota in začel je trpeti pomanjkanje.** Šel je in se pridružil nekemu meščanu tiste dežele, ki ga je poslal na svoje posestvo past svinje. Želel se je nasititi z rožiči, ki so jih jedle **svinje, pa mu jih nihče ni dal.** Šel je vase in dejal: ›Koliko najemnikov mojega očeta ima kruha v obilju, **jaz pa tukaj umiram od lakote. Vstal bom in šel k očetu in mu rekel: Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj. Nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin. Vzemi me za enega od svojih najemnikov.‹ In vstal je ter šel k očetu. Ko je bil še daleč, ga je oče zagledal in se ga usmilil; pritekel je, ga objel in poljubil. Sin mu je rekel: ›Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj. Nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin.‹**

Oče pa je naročil svojim služabnikom: ›Brž prinesite najboljše oblačilo in ga oblecite! Dajte mu prstan na roko in sandale na noge! Pripeljite pitano tele in ga zakoljite ter jejmo in se veselimo! Ta moj sin je bil namreč mrtev in je oživel; bil je izgubljen in je najden.‹ In začeli so se veseliti.

Njegov starejši sin pa je bil na polju. Ko se je domov grede približal hiši, je zaslišal godbo in ples. Poklical je enega izmed služabnikov in ga vprašal: ›Kaj je to?‹ Ta mu je rekel: ›Tvoj brat je prišel in oče je zaklal pitano tele,

ker je dobil zdravega nazaj.‹ Razjezil se je in ni hotel vstopiti. Njegov oče je prišel ven in ga pregovarjal. On pa je očetu odgovoril: ›Glej, toliko let ti služim in nikoli nisem prestopil tvojega ukaza, pa mi nisi še nikoli dal kozliča, da bi se poveselil s svojimi prijatelji. Ko pa je prišel ta tvoj sin, ki je z vlačugami uničil tvoje premoženje, si mu zaklal pitano tele.‹ On pa je rekel: ›Otrok, ti si vedno pri meni in vse, kar je moje, je tvoje. Poveseliti in vzradostiti pa se je bilo treba, ker je bil ta, tvoj brat, mrtev in je oživel, ker je bil izgubljen in je najden.«

Evangelij, ki smo ga pravkar slišali nam bo v pomoč pri odkrivanju očetove ljubezni, s katero nas ljubi Bog in h kateri smo poklicani tudi sami. Želimo, da bi bila naša razmišljanja čim bolj konkretna, zato jih bomo podprli z zgledom redovnih ustanoviteljev, ki so v svojem življenju v Bogu prepoznali Očeta in sami zaživeli poslanstvo očetov. To so: Frančišek Asiški, Avguštin iz Hipona, Janez Bosko, Ignacij Lojolski, Dominik Guzman, Vincencij Pavelski, Benedikt, Bernard , Anton Maria Claret in Bruno. Ustanovili so moške redove, ki so delovali in še delujejo na slovenskem, zato lahko v njih prepoznamo naše duhovne očete. Njihova trdna, jasna in ljubeča drža nam je zgled, kako v Bogu prepoznavati Očeta, ki brezpogojno ljubi in želi vsakemu biti blizu. Ob koncu zgodbe posameznega dne nas bo kratko razmišljanje z nalogo spodbudilo, da bomo z Marijino pomočjo tudi sami rasli v očetovi drži do bližnjih.

V uvodu naj dodamo opombo, da v šmarničnem branju ne omenjamo reda trapistov, ki je do leta 1941 deloval na gradu Rajhenburgu v Brestanici. Gre namreč za reformirano vejo cistercijanov, ki živijo po pravilih svetega Benedikta. V šmarnicah se bomo ustavili tako ob življenju svetega Benedikta, kot tudi življenju svetega Bernarda, duhovnega očeta cistercijanov ter na ta način zaobjeli tudi duhovnost trapistov.

* * *

Podajamo se torej na pot odkrivanja podobe Boga Očeta. Marija bo pri tem naša priprošnjica in spremljevalka. Zaupanje, s katerim je vse svoje življenje izrekala Bogu svoj »zgodi se«, naj nam bo v spodbudo, ko bomo sami iskali Očeta v Bogu.

NALOGA: Pripravite oltarček z Marijino podobo, ob katerem se boste v maju skupaj zbirali in molili.

Slavim te, Oče, ki me kličeš »moj sin«.
FRANČIŠEK ASIŠKI

2. dan

BOG JE MOJ OČE

V prvih dneh šmarničnega branja nas bo na poti odkrivanja Boga Očeta spremljal sveti Frančišek Asiški, ki je v svojem življenju sam prehodil pot izgubljenega sina. Njegova čudovita dogodivščina svetosti se je začela s preprostim spoznanjem: Bog je moj Oče. Prisluhnimo njegovi zgodbi.

Rodil se je leta 1182 v mestecu Assisi v Italiji. Njegov oče, Peter Bernardone, je bil bogat trgovec z blagom. Sanjal je o tem, da bo tudi Frančišek nekoč uspešen trgovec, ki bo še pomnožil družinsko bogastvo. Mama Pika pa si je za sina želela predvsem, da bi zrasel v veselega in srečnega fanta. O čem pa je sanjal Frančišek? Najraje bi postal vitez!

V sosednjem mestu Perugia je izbruhnila vojna. Frančišek, ki je hrepenel po dogodivščinah, se je odločil, da se pridruži vojski. Njegov junaški pohod pa se je končal zelo klavrno. Pristal je v ječi. Po letu dni se je kot poraženec vrnil v Assisi. Namesto slave je doživel posmeh. A ni obupal. Odločen je bil, da bo našel svojo srečo in slavo. S svojo vedro in ustrežljivo naravo si je pridobil mnogo prijateljev. Zanje je prirejal zabave, kjer se je jedlo in pilo brez meja. Pogosto so mladeniči po takih zabavah do zgodnjih jutranjih ur razgrajali po Assisiju. Oče Bernardone je zmajeval z glavo zaradi sinove razsipnosti, a zabav mu ni prepovedal. Še ponosen je bil, ko je opazil, da imajo razigrani mladeniči Frančiška za nekakšnega vodjo, pa čeprav v neumnostih. In ko si je Frančišek že drugič vtepel v glavo, da se hoče odpraviti v vojno, mu je kupil čudovit viteški oklep in celotno vojno opremo. Frančišku, ki se je v bleščeči opravi podajal naproti slavi, se je zdelo, da se mu uresničujejo sanje. A Bog je poslal druge sanje, ki so mu povsem spremenile življenje. Neke noči ga je prebudil glas: »Kdo ti lahko da večjo čast? Gospodar ali služabnik?« Odgovoril je: »Gospodar«. »Zakaj potem puščaš gospodarja in hodiš za služabnikom?« je zadonelo vprašanje, ki je Frančiška prebudilo v najglobljem pomenu besede. Začutil je, kako prazno je njegovo življenje. Svojo viteško opremo je podaril revnemu plemiču in se vrnil v Assisi. Oče je bil ogorčen, ljudje pa so ga v drugo še bolj zasmehovali. Frančišek je spet poiskal družbo razposajenih

prijateljev, a ugotovil je, da ga veseljačenje več ne pritegne. Začel se je umikati v samoto. Našel je skalno votlino v kateri je veliko premišljeval in molil. Ni se več razkošno oblačil, ni zapravljal denarja, ampak ga je raje podarjal revežem. Očeta je sinovo obnašanje vedno bolj skrbelo in jezilo. Nekoč, ko ga je zopet zalotil, kako družinske prihranke deli med berače, ga je v jezi pograbil, odvlekel domov in ga zaprl v klet. Mama Pika ga je na skrivaj izpustila, Frančišek pa je spet pohitel k revežem, da bi jim pomagal. Videl je, da je med njimi srečnejši, pa ni razumel, zakaj. V srcu so se mu rojevala vprašanja, na katera ni poznal odgovorov. Odločil se je, da bo poromal v mesto Rim. Tudi tam je naletel na reveže in berače. Spreletela ga je zamisel, da bi vsaj za en dan preizkusil, kako je, če si ubog. Z nekim beračem je zamenjal svojo obleko. Pomešal se je med reveže in pričel mimoidoče prositi za miloščino. Po tej izkušnji se je vrnil v Assisi, v njem pa je vedno bolj rasla želja, da bi zapustil bogastvo doma in začel živeti uboštvo. Odslej je še več premišljeval in molil.

Očeta Bernardoneja pa je potrpljenje vedno bolj minevalo. Menil je, da ga bo Frančišek s svojim čudaštvom spravil ob dobro ime in dober posel. Ko se je nekoč vrnil iz potovanja ter opazil, da je Frančišek med tem razdal večino blaga iz trgovine, se je razsrdil. Pograbil je Frančiška in ga odvedel na mestni trg pred asiškega škofa Gvida. Odločen je bil razdediniti sina. Ta čuden prizor je pritegnil pozornost meščanov, ki so se radovedno nagnetli na mestnem trgu. Frančišek je ostal povsem miren. Ni se branil, ni protestiral. Pred vsemi je slekel svojo obleko in jo izročil očetu. Rekel je: »Odslej ne bom več govoril ›oče Peter Bernardone‹, temveč samo še ›Oče naš, ki si v nebesih‹ «.

* * *

Bog je naš Oče, Očka. Premišljujmo to misel, ki jo vsak dan izrekamo v molitvi* Oče naš*, a jo v resnici težko razumemo, čutimo in živimo. Marijina priprošnja naj nam pomaga dati temu spoznanju tolikšno težo, da bo spreminjalo naša življenja.

NALOGA: V družini se pogovorite kdaj in na kakšen način doživljate Boga kot Očeta. Zmolite *Oče naš*.

FRANČIŠEK ASIŠKI

3. dan

SEM BOŽJI OTROK

Sveti Frančišek Asiški je pred škofom, svojo družino in someščani, slekel svoja oblačila in se za vselej odpovedal staremu življenju: »Odslej ne bom več govoril ›oče Peter Bernardone‹, temveč samo še ›Oče naš, ki si v nebesih‹ «.

je glasno izrekel. Priznati Boga za svojega Očeta, pomeni zagledati se v povsem novi luči. Bog je moj Oče, torej sem sam Božji otrok. Današnje šmarnično branje naj nas podobno kot svetega Frančiška navduši nad tem spoznanjem.

Škof Gvido je v tem, kar se je pravkar zgodilo na Asiškem trgu prepoznal božji navdih, zato je hitro pristopil in ogrnil Frančiška s plaščem. Izročil mu je staro vrtnarjevo ogrinjalo. To je bilo vse, kar je Frančišku ostalo od zemeljskega bogastva. A kaj potrebuje nekdo, ki ima Boga za Očeta?

»Bog je moj Oče, jaz sem mu sin!« je odmevalo v Frančiškovi duši. Navdušen nad tem spoznanjem se je odpravil iz mesta. Čutil je, da se začenja največja dogodivščina v njegovem življenju. Zdelo se mu je, da so se mu odprle oči in da je vse okoli njega zasijalo v drugačni luč. Sonce na nebu, ptice, cvetlice, voda, zrak in plodovi zemlje – vse mu je govorilo o tem, kako skrben, ljubeč in sploh imeniten je njegov Oče. Ob tem spoznanju je postal kot majhen otrok, ki se veseli svojega očka, išče njegovo bližino in je navdušen nad vsem, kar mu očka pokaže ter ga skuša posnemati. Svoje dneve je preživljal v napol podrti cerkvici svetega Damjana. Tam se je kleče pred križem družil s svojim Očetom in se z njim pogovarjal. Nekoč mu je Bog spregovoril: »Frančišek, pojdi in popravi mojo cerkev.« Takoj se je navdušeno lotil dela. Ker ni imel ne denarja ne materiala ne hrane, je pogosto beračil. Hodil je od vrat do vrat in prosil miloščine. Ljudje so se čudili, kako je mogoče, da je sin bogatega trgovca postal berač. Prepričani so bili, da se mu je zmešalo. Frančišek je bil večkrat deležen žaljivk in posmeha, kot kruha. A tudi v težavah je prepoznaval skrbno vodstvo Očeta, ki ga želi učiti vztrajnosti in ponižnosti.

Nekoč so Frančiška močno nagovorile evangeljske besede, s katerimi je Jezus pošiljal apostole oznanjat veselo novico drugim. Spoznal je, da tudi njemu naroča, naj gre med ljudi in z njimi deli svoje navdušenje nad Božjo ljubeznijo.

Frančišek je sezul čevlje, slekel star plašč in odvrgel palico. Oblekel je dolgo rjavo haljo s kapuco, kakršno so nosili tamkajšnji kmetje. Opasal se je z vrvjo in se podal med ljudi. Vsakogar, ki ga je srečal, je pozdravil z besedami: »Gospod, naj ti da mir.« Ljudje so se čudili vedrini, ki jo je izžareval. Opazili so, kako drugačen je od njih, ki jih tarejo vsakodnevne skrbi, dvomi in malodušje. Spraševali so se, kaj se mu je zgodilo, da je tako srečen? Frančišek je vsakomur, ki ga je hotel poslušati, pripovedoval o globokem veselju, miru in sreči, ki ga prinaša zaupanje, da je Bog naš dobri Oče in da je nad vsem Njegova volja. Vabil jih je, naj spremenijo svoja življenja in se tudi sami podajo na pot Božjega otroštva.

* * *

Zgled svetega Frančiška nas vabi, da se ustavimo ob tem, da smo Božji otroci. Marijina priprošnja pa naj nam pomaga, da se bomo tudi mi zmogli odpovedati vsemu, kar nam megli pogled in nam preprečuje, da bi lahko zaživeli svobodo Božjih otrok.

NALOGA: V družini se pogovorite, čemu bi se na Frančiškovem mestu najtežje odpovedali. Zmolite *Zdravo Marijo* in se priporočite Mariji, naj vam pomaga, da bi postajali vedno bolj svobodni Božji otroci.

FRANČIŠEK ASIŠKI

4. dan

DRUGI JE MOJ BRAT

Spoznanje, da je Bog naš Oče nas, če ga vzamemo zares, vedno vodi k drugemu, ki je v luči te resnice naš brat. V današnjem šmarničnem branju bomo skupaj s Frančiškom prehodili pot od Očeta k bratu.

Frančišek je postal podoben majhnemu otroku, ki je navdušen nad svojim očetom in venomer išče njegovo bližino. Popolnoma se je želel prepustiti Božji volji, zato se je odpovedal vsemu, kar bi ga vezalo na staro življenje. Bos in oblečen v rjavo haljo je na novo odkrival stvarstvo in v njem prepoznaval dobroto Boga Očeta.

Stari človek v njem pa še ni bil docela premagan. Frančišek se je moral nenehno boriti sam s sabo, se premagovati in se zavestno odločati, da bo kljub naporu vztrajal na novi poti. Ena od najtežjih bitk se je odvila na ravnici pod Assisijem. Frančišek je nič hudega sluteč opazoval Božje stvarstvo, ko je naenkrat opazil, da mu prihaja na proti gobavec. Zelo se je prestrašil. Gobavcev se je vedno na daleč izognil, saj se je bal, da bi se okužil. Njihove gnojne rane so se mu gnusile. Vonj po trohnobi ga je silil na bruhanje. Stisnil je nosnici, se obrnil in že skoraj pobegnil. Tedaj pa ga je spreletelo: »Če je Bog Oče, potem je bližnji moj brat!« Obstal je. Še enkrat se je ozrl na gobavca. V njem ni bilo lahko prepoznati brata, a Frančišek se je z viteškim pogumom odločil premagati svoj odpor in narediti nekaj, kar se mu je še trenutek nazaj zdelo povsem noro in nepredstavljivo. Stekel je h gobavcu, objel njegovo bolno telo in ga poljubil na razjedeno lice. Začutil je, kako ga je v trenutku prevzelo neizmerno veselje in občutek svobode. Po tem dogodku je začel redno obiskovati gobave bolnike v zavetišču blizu Assisija. Pozorno jim je stregel in jim umival rane. Postali so njegovi bratje in sestre.

Jezus je nekoč obljubil, da bo vsak, ki je zaradi njega zapustil hišo, očeta, mater, sestre in brate, prejel stokrat toliko hiš, bratov, sester in mater. Obljuba se je kmalu začela uresničevati. Frančišku so se pridružili prvi bratje. Veselje, ki ga Frančišek ni skrival, je bilo namreč nalezljivo. Prevzelo je tudi mladeniče, ki so Frančiška poznali že pred njegovim spreobrnjenjem. Njegova drugačnost je v njih prebujala hrepenenja. Prvi se mu je pridružil vrstnik, bogat trgovec

Bernard Kwintavalski, že dan zatem pa tudi pravnik Peter Katani. Preoblečena v rjavo haljo sta na mestnem trgu med reveže razdelila vse svoje imetje. Med množico, ki se je grebla za njuno bogastvo je bil tudi duhovnik Silvester. Izkoristil je priložnost in si prigrabil mošnjo zlatnikov. Kasneje se je tega skesal in se še sam pridružil Frančišku in njegovim bratom. Pihajali so še drugi: Egidij, Sabatin, Morik in Janez. Skupaj so se naselili v majhni kolibi, od koder so vsak dan odhajali med revne in gobave. Pomagali so kmetom pri delu na polju in oznanjali evangelij. Med njimi je raslo iskreno prijateljstvo.

* * *

Priznati Boga za Očeta, pomeni priznati v vsakem človeku brata in sestro. To je v konkretnih situacijah vsakdanjega življenja večkrat težko. Gobavci so za nas velikokrat tudi tisti, ki so nam najbližji, ki nas opominjajo, ki v nas prebujajo ogroženost, ljubosumje, ki nas prizadenejo, razočarajo, razjezijo. Marija naj nam pomaga, da bi tudi mi premogli viteški pogum vsakokrat, ko se nam bo upiralo priti drugemu v bližino.

NALOGA: V družini se pogovorite, kdaj vam je najtežje vztrajati skupaj. Zmolite *kesanje*.

FRANČIŠEK ASIŠKI

5. dan

POKLICAN SEM, DA POSTANEM OČE

V prvih dneh šmarničnega branja se skupaj s Frančiškom Asiškim navdušujemo, da je Bog naš Oče in mi njegovi ljubljeni otroci, drug drugemu pa bratje in sestre. A izkušnja Božjega otroštva nas vabi, da gremo še naprej, da v veselju rastemo in postajamo vedno bolj podobni Očetu. Lepo je biti otrok, a cilj otroštva je odrasti. To pa zna biti tudi boleče, saj zahteva od nas odpoved in nam nalaga breme odgovornosti, ki se ga je ustrašil celo Frančišek. Prisluhnimo zadnjemu delu njegove zgodbe.

Frančišek, Egidij, Morik, Sebatin in Janez so se naselili v preprosti kolibi. Vsak dan so se odpravljali med ljudi in jim pomagali pri delu na polju. Skrbeli so za reveže in gobavce. S svojim zgledom in besedo so pričevali o Bogu in njegovi ljubezni. Pri tem so velikokrat doživljali posmeh in preganjanje. Ljudje so jih imeli za lenuhe in postopače. Norčevali so se iz njih, jih obmetavali z blatom in jih preganjali. Utrujeni in včasih tudi razočarani so se vsak večer zbirali skupaj in krepili duha v ljubečih medsebojnih odnosih. Frančišek jih je spodbujal in vsak dan znova navduševal nad tem, da lahko služijo Bogu, svojemu Očetu. Opogumljaj jih je, naj vztrajajo in v njih prebujal veselje, s katerim so se naslednji dan ponovno vračali med ljudi. To veselje pa je bilo tako nenavadno, da je pritegnilo tudi druge.

Leta 1210 je Frančišek spet poromal v Rim. Tokrat ga je na poti spremljalo 12 bratov. Prihajali so iz vrst plemenitih, bogatih, pa tudi revnih in preprostih fantov in mož. Obiskali so papeža Inocenca II., ki je potrdil njihov način življenja. Dovolil jim je, da smejo oznanjati evangelij. Odslej so pričeli bratje pridigati po asiških cerkvah in trgih. Ljudje, ki so brate videli, kako zavzeto pomagajo kmetom in kako sočutni so do gobavih in ubogih, so z zanimanjem prisluhnili njihovim besedam. Vedno bolj so jih spoštovali in jim zaupali.

Skupnost bratov se je večala in je do leta 1221 štela že 5000 bratov. »Hočem, da se to bratstvo imenuje Red manjših bratov,« je dejal Frančišek. Ni se čutil vrednega in sposobnega, da bi vodil skupnost. Bratje so v njem prepoznali očeta, sam pa se je še vedno imel za izgubljenega sina, ki se ga je Oče usmilil. Ni se čutil poklicanega, da bi postavljal pravila in zapovedoval drugim. Nekoč

se mu je sanjalo o majhni, črni kokoški, ki je imela tako veliko piščancev, da jih ni mogla vseh zbrati pod svoje peruti. Spoznal je, da je on sam ta kokoš, ki ne zmore poskrbeti za vse svoje brate. Umaknil se je na samo in se zatekel k molitvi. Bog ga vodil, da je za brate pripravil *Vodilo*, v katerega je zapisal pravila o življenju Manjših bratov.

Že v času Frančiškovega življenja pa so se med brati pojavile napetosti glede tega, kako živeti *Vodilo.* Nekateri so bili mnenja, da ga je treba izpolnjevati dobesedno, drugi pa, da se mora red prilagajati potrebam časa. Leta 1378 je Cerkev v redu priznala dve veji, ki sta danes poznani kot frančiškani in minoriti. Leta 1517 so bili ustanovljeni še kapucini. Prvi so se na naših tleh nastanili Frančiškovi manjši bratje minoriti in sicer leta 1239 na Ptuju. Slovenska minoritska provinca šteje danes 9 bratstev in filialno skupnost. Minoriti so na razpolago obiskovalcem romarskih središč in domov duhovnih vaj. Njihova dejavnost obsega župnijsko, bolniško, vojaško in mladinsko pastoralo ter znanstveno delo v okviru Teološke fakultete. Frančiškani so na današnjem Slovenskem prostoru prisotni od leta 1514. Danes je v Sloveniji 14 frančiškanskih samostanov. Dejavni so na področju župnijske pastorale. Njihovo delo z mladimi obsega romanja, Frančiškove tabore in duhovne vaje. Vodijo ljudske misijone in se posvečajo duhovni oskrbi Frančiškovega svetnega reda ter Frančiškovih otrok in mladine. Skrbijo za romarska središča, kjer si prizadevajo biti na voljo za deljenje zakramenta sprave. Kapucini so prišli v naše kraje v 17. stoletju. Kot pridigarji so si prizadevali za ohranitev vere preprostega ljudstva. Danes živijo v osmih bratstvih. Nekateri delujejo na župnijah, drugi pa so na razpolago za različne apostolske dejavnosti na Slovenskem.

* * *

Sveti Frančišek Asiški je umrl 3. oktobra 1226 star komaj 44 let. To so bile njegove zadnje besede: »Zbogom bratje, ostanite v Božjem strahu, jaz grem k Očetu, čigar milosti vam priporočam.« Sin, ki je na poti iskanja Očeta, sam postal oče, je tako prispel na prag domače hiše. Njegov zgled in priprošnja Marije naj nam pomaga, da bomo tudi sami vztrajno hodili po poti Božjega otroštva.

NALOGA: Prosi starše, da ti pokažejo krstno svečo, prtiček, fotografije sv. krsta. V molitvi *Oče naš* se skupaj zahvalite, da ste pri sv. krstu postali Božji otroci.

Slavim te, Oče, ki mi daješ svobodo.
SVETI AVGUŠTIN

6. dan

HREPENENJE PO SVOBODI

V prvem delu šmarničnega branja smo ob zgodbi svetega Frančiška Asiškega premišljevali o Božjem otroštvu, ki nas vabi v veselje nad samim seboj in bližnjim ter prinaša odgovornost, da postajamo vedno bolj podobni Očetu. V nadaljevanju šmarničnega branja bomo premišljevali o tem, kakšen je torej naš Oče in v čem naj mu bomo podobni. Prva Očetova lastnost, ki nam jo razkriva prilika o izgubljenem sinu, je ta, da nam vedno daje svobodo. Sin se odloči oditi in lahko gre. Oče ga ne zadržuje, daje mu svobodo. A kaj je prava svoboda in kako jo doseči? O tem bomo premišljevali ob zgodbi svetega Avguština iz Hipona škofa in cerkvenega učitelja.

Avguštin se je rodil 13. novembra 354 v mestecu Tagaste v severnoafriški pokrajini Numidiji. Njegov oče Patricij je bil pogan. Bil je nagle jeze, a dobrega srca. Svojemu sinu je želel zagotoviti kar najboljše življenje. Verjel je, da je največ, kar mu lahko ponudi, dobra izobrazba in zaupanje vase. Dečka je spodbujal, naj se vedno postavi zase, naj bo odločen, ponosen in zagnan pri doseganju svojih ciljev. Bil je vesel, ko je opazil Avguštinovo izredno nadarjenost za učenje. Zastavil je družinsko premoženje, da bi mu omogočil najboljšo izobrazbo. Spodbujal ga je, naj se potrudi, da bo v življenju dosegel ugled, spoštovanje in blaginjo.

Dečkova mati je bila Monika. Bila je kristjanka. Avguština je učila o Bogu. Skušala ga je vzgajati po evangeljskih vrednotah. »Kaj ti pomaga, če si ves svet pridobiš, dušo pa pogubiš?« ga je spraševala. Spodbujala ga je k dobroti in ponižnosti. A deček je raje sledil očetu. Njegove obljube so se mu zdele mamljivejše. Želel si je slave, udobja in moči. Verjel je, da se v tem skriva tudi resnična svoboda. Rad je imel svojo mater, a bolj ko je odraščal, bolj se je pričel oddaljevati od njenih nasvetov. Monika je to dobro čutila. Bila je v skrbeh za svojega sina, a dopustila je, da se sam odloča. V molitvi ga je izročala Bogu in Njegovemu varstvu. Avguštin je izbral očetov način razmišljanja in se pričel počasi oddaljevati od vsega, kar ga je mati naučila o Bogu. Ponosen nase in na svoje talente, je bil vedno bolj prepričan, da Boga ne potrebuje.

Kakor vsak mladenič je tudi Avguštin hrepenel po svobodi. Veselil se je življenja in ga hotel v polnosti izkusiti. Oče ga je spodbujal k marljivosti in učenju, Avguštinu pa se je vsak napor upiral. Ni se maral učiti, čeprav je bil nadarjen. Delo, red in disciplina so

mu predstavljali krivico. Prepričan je bil, da omejujejo njegovo svobodo, po kateri je tako hrepenel. V želji, da bi se osvobodil neprijetnosti, se je marsikdaj zlagal očetu in svojim vzgojiteljem. Čas, ki bi ga moral izkoristiti za učenje, je porabljal za gledališče in prebiranje pesmi. Njegova nadarjenost mu je pomagala, da ga niso dobili na laži. In ker se mu je zdelo, da ga laž nič ne stane, se je k njej vsepogosteje zatekal.

Staršem je večkrat kradel. Sprva je šlo za priboljške iz shrambe, kmalu pa je vzel tudi denar, s katerim je podkupoval svoje tovariše in si na ta način skušal pridobivati moč nad njimi. Nato je opazil tudi dekleta. Prve zaljubljenosti so mu odkrivale novo področje, kjer bi utegnil najti pravo uresničitev. Prepuščal se je strastem in se iskal v naročju mnogih deklet. Na poroko ni hotel misliti, kajti tudi na tem področju se ni bil pripravljen odpovedati navidezni svobodi. Neko dekle je z njim celo zanosilo. Rodilo je sinka Adeodata. A Avguštin še vedno ni maral slišati o tem, da bi se ustalil in prevzel odgovornost. Materi svojega otroka ni bil zvest in si je kmalu našel novo priležnico. Dekle se je s sinkom vrnila v Afriko in Avguštinu obljubila zvestobo in vzdržnost do konca življenja. Avguštin pa ni bil pripravljen na takšno odpoved. Še naprej je menjaval dekleta in izbiral tudi med takimi, ki so bila že poročena. Menil je, da pomeni svoboda to, da nimaš nobenih omejitev, da ti nič ne predstavlja meje. Tak je bil tudi njegov odnos do hrane in pijače. Udeleževal se je razvratnih zabav. S tovariši se je v nočnih urah podajal na mestne ulice. Večkrat so kaj ukradli, poškodovali ali uničili. Avguštin je v svojih spominih zapisal, kako so se nekoč prikradli na tuji vrt, splezali na hruško, ki je bila polna sočnih sadežev. Niso bili lačni, ne željni sadja. Iz objestnosti so pometali hruške z drevesa in jih pomendrali, samo zato da bi dokazali, kako jim nihče nič ne more in da si upajo početi kar se jim zljubi. Avguštin je v sebi čutil, da ga vse to v resnici ne uresničuje. Kljub temu je še naprej preizkušal meje, svojo vest pa skušal utišati z vedno novimi grehi.

* * *

Neverjetno je, kako svobodno nam Bog Oče daje svobodo, čeprav ve, da jo bomo znova in znova zapravili. Mogoče se najdemo v zgodbi svetega Avguština, mogoče pa smo bolj podobni starejšemu sinu, ki sicer ostaja doma, a tarna, se pritožuje in si v glavi domišljaj kaj vse zamuja. Tako ali drugače zapravljamo svobodo Božjih otrok. A Bog Oče nam svobode nikoli ne vzame, tudi tedaj ne, ko gremo v napačno smer. Marijina priprošnja naj nam pomaga v tem prepoznati očetovsko ljubezen, da bom kljub zablodam vedno iskali pot nazaj k Njemu.

NALOGA: V družini se pogovorite, kako se vam je danes uspelo boriti proti krivici, lenobi, laži. Ste se morda ujeli, da delate to kar se vam ljubi, namesto tega, kar bi bilo dobro? Zmolite *kesanje*.

SVETI AVGUŠTIN

7. dan

ISKRENO ISKANJE

Avguštinovo življenje se je vrtelo okoli iskanja užitkov in preizkušanja mej lastne svobode. Na srečo pa se v iskanju ni nikdar ustavil. Ni se zadovoljil s praznino in kljub padcem nikoli ni nehal verjeti, da je življenje lahko tudi lepše, bolj polno.

V letih, ki so minevala, se je izobrazil za retorika in dosegel odlično kariero. Najprej je postal profesor v svojem domačem kraju, potem pa je si je pridobil odlično službo v Rimu in nato še v Milanu. Dosegel je ugled in vso udobje, ki si ga je mogel zamisliti. A sam pri sebi je moral iskreno priznati, da še zdaleč ni bil srečen.

Medtem je mati Monika zanj neprestano molila. Prosila je Boga, naj Avguština pripelje do prave resnice. Verjela je, da je pri Bogu vse mogoče in da lahko najde pot do njenega sina, ki se je tako zelo oddaljil od vseh njenih naukov.

Avguštin je v sebi čutil praznino. Bil je odločen, da bo poiskal pravi smisel življenja. Prebiral je filozofe in skušal z razumom in učenostjo doumeti, kaj je tisto, kar mu manjka. Kot priznani profesor retorike je imel priložnost srečati mnoge učenjake, a nihče ni poznal odgovorov na nemir, ki ga je čutil v sebi. Iskal je dalje, pri tem pa se je znova spominjal zgodb o Bogu, ki jih je kot otrok slišal od matere. A zdele so se mu preveč preproste, zato je misel nanje kmalu spet opustil. Pričel se je zanimati za druga verstva. Pritegnilo ga je manihejstvo, ki je združevalo elemente različnih religij in je veljalo za krivoverstvo. Kar nekaj let se je iskal v tej duhovnosti, a odgovorov ni našel. Vztrajal je pri svojem svobodnjaškem načinu življenja, čeprav mu ni prinašalo pravega veselja. Mati Monika pa je še vedno vztrajno molila za svojega sina. Preselila se je v Milano, da bi mu bila bližje in zanj darovala številne odpovedi in žrtve.

Avguštin se je nekoč po dolgem času odpravil v cerkev, da bi prisluhnil pridigi škofa Ambroža. Med ljudmi se je namreč govorilo, da je škof izreden govornik. Avguštin se je hotel o tem sam prepričati. Moral je priznati, da imajo ljudje prav. Odslej ga je večkrat prihajal poslušati. Proučeval je njegov način govora in strukturo pridige, nehote pa je ujel tudi vsebino, ki ga je pričela

vznemirjati in odpirati njegovo srce za evangelij. Ponovno je pričel prebirati *Sveto pismo* in počasi je moral priznati, da so v njem vsi odgovori, ki jih išče. A zahtevali so tudi odpoved.

Avguštin je sedaj vedel, kaj mora storiti, če želi najti pravi mir in veselje. Vedno bolj mu je postajalo jasno, kaj je dobro in slabo. A skušnjave so bile velike, zato si je večkrat ponavljal: »Ne danes, jutri. Jutri bom začel drugače.« Zgodba pripoveduje, da je nekoč šel na vrt, se vrgel pod smokev in se razjokal: »O, do kdaj boš še govoril jutri, jutri. Vedno jutri, zakaj ne že danes.« Tedaj je zaslišal pojoč glas otroka, ki mu je rekel: »Vzemi in beri.« Odprl je *Sveto pismo* in pred njim so bile besede apostola Pavla: »Ne v požrešnosti in v popivanju, ne v posteljah in v razuzdanosti, ne v prepirljivosti in v nevoščljivosti. Pač pa si oblecite Gospoda Jezusa Kristusa in ne skrbite za meso, da bi stregli njegovim poželenjem.« Naprej ni bral. Milost je zmagala. Takoj je odšel k škofu Ambrožu in mu izrazil željo, da bi se želel krstiti. Naslednje leto je pri svojih 32 letih skupaj s svojim sinom, ki je kmalu nato umrl, prejel zakrament svetega krsta in se nato s svojo materjo vrnil domov.

* * *

Današnje šmarnično branje naj nam pomaga razumeti, da bomo resnično svobodo in polno življenje, po katerem vsi hrepenimo, okusili le, če bomo vztrajali v iskrenem iskanju. Največja skušnjava je v tem, da se privadimo na greh, ga opravičujemo in se nočemo srečati s praznino, ki jo greh povzroča. Sveti Avguštin se z njo ni sprijaznil. Želel je živeti lepše, bolj polno. Tudi ko še ni bil pripravljen sprejeti odpovedi, si vsaj ni lagal, da je tako tudi v redu. Bolelo ga je in v tej bolečini mu je Bog lahko prišel na proti. Z njegovo pomočjo je zmogel tudi odpoved. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da ne bomo opravičevali greha in se zadovoljili s praznino.

NALOGA: Pogovorite se, kaj vas v vaših medsebojnih odnosih moti oz. kaj bi si želeli spremeniti. V molitvi *Oče naš* izročite to Bogu Očetu in ga prosite, da vam pomaga, da bi vedno iskali lepše in bolj polno življenje.

SVETI AVGUŠTIN

8. dan

RESNIČNA SVOBODA

Avguštin je spoznal, da je na poti iskanja resnične svobode zašel s prave poti. Božja milost mu je pomagala, da se je zmogel ustaviti, si priznati zmoto in se odločiti za drugačno življenje, ki je od njega zahtevalo tudi odpovedi. Pot njegovega spreobrnjenja pa se s tem še ni zaključila, ampak je trajala do konca življenja. Avguštin je postal kristjan, ni pa odnehal biti iskalec.

Po spreobrnjenju se je Avguštin z materjo Moniko vrnil v domače kraje. Veliko časa je namenjal molitvi in premišljevanju. Najraje je premišljeval o Božji ljubezni in ponižnosti, s katero se Bog kot majhno dete sklanja k nam in nam prihaja naproti. Ustanovil je meniško skupnost in se z njo umaknil na samo. S časoma je spoznal, da ne more graditi odnosa z Jezusom brez povezanosti s Cerkvijo, ki je njegovo telo. Vrnil se je med ljudi in se vključil v krščansko skupnost. V želji, da bi kar najbolje služil Cerkvi, je najprej sprejel duhovniško, nato pa še škofovsko službo.

Do konca svojega življenja je ostal iskalec, navdušen nad nedoumljivostjo Božje ljubezni. V svoji starosti je bil priča velikim družbenim spremembam. Rim, ki se je zdel večen, je bil oplenjen in požgan. V luči Božje ljubezni je poskušal tudi v tako težkih časih množiti upanje v svetu. Njegova razmišljanja in spoznanja pomenijo veliko zapuščino za Cerkev. Predstavljajo temelje teologije in razumevanja Boga. Sin, ki je bil izgubljen, se je vrnil k Očetu in sam postal oče.

Sveti Avguštin iz Hipona je umrl leta 430 med vandalskim obleganjem Hipona. Svojemu samostanu je zapustil *Regulo* ali pravila življenja v skupnosti, ki so jo v 12. stoletju prevzeli avguštinci. Velja za enega največjih svetnikov in cerkvenih učiteljev. Dobil je tudi častni naslov Doktor milosti. Spada med štiri velike zahodne cerkvene očete, ki so postavili temelje teologije in se odlikujejo po pravovernosti, svetosti življenja, starodavnosti in priznanjem Cerkve.

Na Slovenskem govornem področju so avguštinci delovali od leta 1256 dalje in sicer v Velikovcu, na Muti in v Radgoni. Današnji Frančiškanski samostan Ljubljana – Center je bil od leta 1657 last bosonogih avguštincev, ki so skrbeli za berače in reveže, po čemer so najverjetneje dobili tudi ime. Iz

njihovih vrst je prihajal Marko Pohlin, avtor prve kranjske gramatike in eden prvih buditeljev slovenskega naroda, ki se je zavzemal za uveljavitev slovenskega jezika. 120 let po postavitvi samostana, je Jožef II. ukinil njihovo delovanje na naših tleh.

* * *

Ob zgodbi svetega Avguština smo razmišljali o svobodi, ki nam jo daje Bog Oče. V čem je resnična svoboda? V tem, da imamo vedno možnost izbire? Gotovo. A podobno kot sveti Avguštin moramo tudi mi priznati, da ni dovolj početi kar si želimo, da bi bili zares svobodni in srečni. Še vedno smo namreč sužnji – sužnji svoje sebičnosti in strasti. Brez počitka se vrtimo okoli sebe in pustimo, da napuh lakomnost, nevoščljivost, nečistost, jeza in lenoba vodijo naša življenja in medsebojne odnose. Resnična svoboda, resnični mir in počitek duše nam lahko zato prinese le Božje usmiljenje, ki nas osvobaja greha ter nam kaže drugačno pot – pot ljubezni in darovanja. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da si bomo v življenju prizadevali za resnično svobodo.

NALOGA: Premislite današnji dan in premislimo, če smo se pustili voditi lenobi, želji po užitku, napuhu, jezi ali drugim grehom. Zmolite kesanje.

Slavim te, Oče, ki mi daješ vse, kar je tvoje.
JANEZ BOSKO

9. dan

DELITI SVOJE TALENTE

V letošnjem šmarničnem branju razmišljamo o podobi Boga Očeta. Pri tem nam je v pomoč prilika o izgubljenem sinu, ki se je odločil zapustiti očeta ter od njega zahteval, da mu izroči delež premoženja, ki mu pripada. Evangelij se na tem mestu nadaljuje s stavkom: »In razdelil jima je imetje.«(Lk 15,12) Brez pomislekov, brez prerekanja, brez posredovanja odvetnikov in notarjev, je oče preprosto razdelil sinovoma svoje imetje. Nobene težave ni imel s tem. To dejanje ni bilo ne dramatično, ne posebno. Tistega dne je preprosto še enkrat naredil to, kar je pravzaprav počel že od prvega dne, od kar je postal oče. Vse, kar je bil in imel, je delil z otroki. O ljubezni Očeta, ki nam daje vse, kar je Njegovega, nam s svojim življenjem pričuje Don Bosko. V naslednjih dneh bomo v šmarničnem branju premišljevali njegovo zgodbo.

Janez Bosko se je rodil se je leta 1815 v vasici Becci blizu Torina v Italiji. Odraščal je ob ljubeči vzgoji matere Marjete in v družbi brata Jožeta ter polbrata Toneta. Oče mu je umrl, ko je bil star šele dve leti. Bil je ubogljiv deček, ki je rad pomagal pri opravilih na polju in v hiši. Ko pa je opravil vse svoje dolžnosti, je veselo stekel na vas in si poiskal družbo svojih vrstnikov. Skupaj so preganjali krte, iskali gnezda po drevju in se predajali igri. Najraje so tekmovali v igri z žogo in leseno palico. Nekega dne se je igra nesrečno končala. Neki deček je namesto žoge s palico zamahnil po Janezu, ki je prišel domov s krvavim obrazom. Mama Marjeta je bila zaskrbljena: »Zakaj se družiš s temi fanti? Ne veš, da nekateri niso nič prida?« Janez ji je odgovoril: »Če želite, ne bom več hodil z njimi. Ampak, mama, če sem zraven, se vseeno lepše vedejo. Ne govorijo grdih besed.« Mama se je nasmehnila, pobožala dečka po glavi in me dejala: »No, pa kar še pojdi,« ga je spodbudila nevedoč, da ga s tem spodbuja tudi za bodoči poklic.

Tako se je Janez še naprej veliko družil z vrstniki. Učil jih je raznih iger in spretnosti. Zabaval jih je s triki, žongliranjem in akrobacijami. Bil je izvrsten plezalec in najhitrejši v teku, a se ni nikdar postavljal nad drugimi. S svojimi talenti je dečke odvračal od raznih neumnosti. Večkrat jih je povabil, da so

ob koncu druženja skupaj zmolili. Povezal jih je v klapo, ki si je izbrala ime Družba veselja, njeni člani pa so si prizadevali za veselje in vestno opravljanje vsakodnevnih dolžnosti.

Pri devetih letih je imel Janez nenavadne sanje. V njih je zagledal množico dečkov, ki so se igrali na nekem dvorišču. Slišal je, kako mnogi med njimi preklinjajo in grdo govorijo. Pognal se je mednje in jih skušal s kričanjem in pestmi prisiliti k molku. Tedaj je zagledal Jezusa, ki mu je rekel: »Te svoje prijatelje si boš moral pridobiti s krotkostjo in ljubeznijo, ne s pretepanjem. Takoj jim prični govoriti o grdobiji greha in dragocenosti kreposti.« V naslednjem trenutku je Janez opazil, da so dečki medtem izginili, namesto njih pa so bili kozlički, psi, mačke, medvedje in druge živali, ki so kot podivjane tekale po dvorišču. Jezus mu je naročil: »Kar boš videl, da se bo v tem hipu zgodilo s temi živalmi, boš moral storiti z mojimi sinovi.« Janez je videl, kako so se namesto podivjanih živali prikazali krotki jagenjčki. Prijazno so meketali in se pričeli zgrinjati k Jezusu, kot bi ga želeli pozdraviti. Janez je zajokal in prosil čudovito Gospo, ki je stala ob Jezusu, naj mu razloži, kaj vse to pomeni, ona pa mu je ljubeče odgovorila: »Ko bo prišel čas, boš vse razumel.«

* * *

Deček se je prebudil, a sanj ni nikoli pozabil. Zaupal jih je materi, ki je slutila, da so sanje nakazovale pot, na katero je Bog klical njenega sina. Odslej ga je še bolj spodbujala, da bi se pridno učil, marljivo delal in razvijal svoje talente. Ni jih bilo malo. Bil je bister, pogumen, močan, spreten, iznajdljiv in komunikativen. Znal je pritegniti pozornost drugih in doseči, da so mu sledili. Že kot otrok je izbiral ali bo s tem, kar mu je bilo podarjeno, služil sebi ali drugim. Izbral je ljubezen. Marijina priprošnja naj pomaga tudi nam, da bi se znali veseliti svojih talentov in jih deliti z drugimi.

NALOGA: Naštejete talente, ki jih imate oz. jih opazite drug pri drugem. Na kakšen način bi jih lahko delili z drugimi? V molitvi *Oče naš* se zanje zahvalite Bogu.

JANEZ BOSKO

10. dan

DELITI KRUH

Včeraj smo v šmarničnem branju razmišljali o otroštvu Janeza Boska in njegovih prvih korakih na poti k temu, da bi, čeprav je sam odraščal brez očeta, spoznal Očetovo ljubezen in jo posnemal. Ob njegovem zgledu bomo tudi danes premišljevali o velikodušni in darežljivi naravi Očeta, ki ničesar ne ohrani zase, ampak se vedno razdaja za svoje otroke. Prisluhnimo nadaljevanju zgodbe.

Janez Bosko je bil zelo nadarjen učenec. Rad je prebiral knjige in si je vse zelo hitro zapomnil. Brat Tone pa je ob tem postajal vse bolj ljubosumen. Očital mu je, da se ima za gospodiča, ki raje sedi za knjigami, namesto, da bi pomagal pri delu na polju. Janeza so njegove besede bolele. Vedel je, da ga brat po krivici obsoja, saj se je vedno zagnano lotil vsakega kmečkega dela. Napetost med njima je bila vsak dan večja, dokler se nekega dne nista stepla in je morala mati poseči med njiju. Naslednji dan se je Janez, star komaj dvanajst let, za vedno odselil od doma. Dve leti je preživel kot hlapec pri nekem kmetu, nato pa s pomočjo dobrega župnika nadaljeval s šolanjem v bližnjem mestu. Kljub trdemu življenju je ohranil veselo naravo.

Leta 1841 so se mlademu Janezu Bosku uresničile dolgoletne sanje, za katere je pretrpel marsikakšno odpoved in žrtev. Postal je duhovnik. Mati Marjeta mu je na srce položila naslednje besede: »Zdaj si duhovnik, bliže si Jezusu. Odslej misli samo na rešitev duš.«

Don Bosko, kakor so ga odslej vsi klicali, je svojo duhovniško službo nastopil v Torinu. V tem industrijskem okolju je naletel na zapuščene fante, ki jih je revščina prignala v mesto. Sanjali so o hitrem zaslužku, a so največkrat naleteli na izkoriščanje delodajalcev. Bili so prepuščeni sami sebi, potikali so se po mestnih ulicah in se v obupu marsikdaj zatekali k goljufijam ter krajam. Mnogi med njimi so pristali v mestnem zaporu. Don Bosko je trpel ob pogledu na mlade fante, ki niso imeli nikogar, da bi se zavzel zanje, jih spodbujal, spremljal, poučeval in vodil k Bogu. Sam pri sebi je sklenil: »Za vsako ceno moram preprečiti, da bi tako mladi fantje končali v ječi. To mladino hočem rešiti!«

Na Marijin praznik, 8. decembra 1841, je v zakristijo cerkve zašel zidarski

vajenec Jernej Garelli. Bil je premražen in lačen. Don Bosko ga je povabil naj ga v nedeljo obišče in mu naročil, da pripelje s seboj še tovariše. Tako se je rodil oratorij, posebna ustanova, kjer so bili zapuščeni fantje ob delu, razvedrilu in verskem pouku, deležni topline doma.

Začetki so bili skromni. Don Bosko se je s prvimi fanti srečeval le ob nedeljah popoldan. Z njimi se je igral in jim priskrbel malico. Kmalu je ugotovil, da mnogi nimajo prenočišča. Zavetje so iskali pod mostovi ali v umazanih javnih prenočiščih. Zelo si je želel, da bi zanje uredil dom. Denarja ni imel, a je kljub temu zaupal, da mu bo Bog pomagal najti rešitev. Vse svoje misli in napore je odslej namenjal mestnim sirotam. Mnogi med njimi so iz njegovih ust slišali naslednje besede: »Vidiš, jaz sem samo ubog duhovnik. Toda četudi bi imel samo kos kruha, ga bi delil s teboj.«

O Don Boskovi velikodušnosti govori tudi čudež, ki se je zgodil jeseni leta 1849. Fantom je obljubil, da bodo jedli pečen kostanj. Kostanja je bilo za eno košaro, fantov pa več kot 600. Don Bosko je menil, da ima mama Marjeta gotovo pripravljene še druge košare kostanja, zato je delil zvrhane porcije. Na dnu košare je ostalo le še prgišče kostanja, ko se je zavedel, da bo večina fantov ostala praznih rok. V globokem zaupanju v Boga, ki množi, kadar človek deli, ni nehal razdeljevati kostanja. Don Bosko je z zajemalko pobiral kostanj s košare. Zajemalka je bila vedno polna, količina kostanja v košari pa se ni zmanjšala. Vsi so dobili dovolj in še ostalo je.

* * *

Kakšna velikodušnost! Tako pri don Bosku, ki ne neha deliti, čeprav je posoda že skoraj prazna, kot pri Bogu Očetu, ki naredi čudež, da bi se fantje lahko najedli kostanja. Ne gre za preživetje, gre za sladico, pa vendar jo Bog želi podariti v polni meri. Ta dogodek spominja na svatbo v Kani, kjer je Jezus, potem ko so bili že vsi okrepčani, s čudežem poskrbel za več kot 500 litrov novega vina. Kako razsipen je Bog v svoji dobroti, kako velikodušen v svoji ljubezni! Marijina priprošnja naj nam pomaga, da bi se zmogli navduševati nad to Božjo lastnostjo in jo v svojem življenju posnemati.

NALOGA: Naštejte vse lepe in dobre stvari, ki ste jih v življenju deležni in se v molitvi zanje zahvalite Bogu.

JANEZ BOSKO

11. dan

DELITI ŽIVLJENJE

V šmarničnem branju premišljujemo o Očetovski ljubezni, ki je nadvse velikodušna in celo razsipna v svoji dobroti. Ničesar kar Oče ima, ne ohrani zase, dokler slednjič ne podari tudi življenja. Prisluhnimo nadaljevanju zgodbe o Janezu Bosku, ki si je prizadeval posnemati takšno ljubezen. Svojim mladim je nenehno ponavljal: »Za vas živim.«

Fantov, ki so potrebovali pomoč, je bilo vedno več. Don Bosko je prosil za pomoč svojo ostarelo mater Marjeto, ki se je preselila v oratorij in do konca življenja kuhala ter skrbela za fante. Delo je bilo naporno in mati Marjeta je morala biti zelo iznajdljiva, da je lahko z malo denarja nahranila toliko lačnih ust. Od jutra do večera je tekala po kuhinji, med tem pa so k njej prihajali fantje: »Mama, lahko vzamem jabolko? Mama, izgubil sem robec. Mama, je juha pripravljena? Mama, hlače sem strgal.« Mama Marjeta je svoje fante vzgajala po pameti, veri in z ljubeznivostjo.

Dnevi v oratoriju so se začenjali zelo zgodaj. Don Bosko je prve jutranje ure prebil v spovednici, nato pa je daroval sveto mašo in skupaj s fanti zmolil rožni venec. Starejši dečki so po maši vtaknili v žep kos kruha in se odpravili na delo v mesto, za mlajše pa je Don Bosko organiziral pouk. V prostem času so se fantje igrali na dvorišču. Radi so se zbirali ob Don Bosku, ki je zmeraj prisluhnil njihovim težavam in jih na preprost način poučeval o življenju in evangeliju. Vedno je naredil vse, da bi se vsak od njih počutil kot doma. Spodbujal jih je k veselju do življenja in prijateljstvu.

Don Bosko je bil neutruden delavec. Spal je samo štiri ure na dan, pa še to se mu je pogosto zdelo izguba časa: »Silno si želim,« je govoril, »da bi mogel prestati brez dveh stvari: brez spanja in brez jedi.« A tudi on je bil samo človek. Zaradi preobilice dela in skrbi, so mu pričele pojenjati moči. Hudo je zbolel. Zaradi vnetja rebrne membrane je pričel izkašljevati kri, kar je bilo zelo slabo znamenje. A še vedno se ni ustavil in poskušal je nadaljevati z delom, vse dokler se nekega dne ni onesvestil in obležal v postelji. Zdravnik je bil prepričan, da so to zadnji dnevi njegovega življenja. Podelili so mu bolniško maziljenje in pripravljal se je na smrt. Fante je ta novica popolnoma pretresla. Zdravnik je pre-

povedal obiske, zato so se zbirali pod njegovim oknom in pred tabernakljem. Noč in dan so molili za svojega dobrotnika. V zameno za njegovo življenje so Bogu izrekali za svojo mladost nemogoče zaobljube. Nekateri so se zavezali, da bodo, če Don Bosko ozdravi, neprenehoma molili rožni venec, drugi, da se bodo celo leto postili. Sledila je najtežja noč in vsi, ki so bili zbrani ob Don Boskovi postelji, so pričakovali njegovo smrt. A namesto smrti je sledilo olajšanje. Bolniku se je zdravje pričelo nepričakovano izboljševati. Čez nekaj dni je Don Bosko z veliko težavo vstal iz postelje in se na dvorišču pridružil fantom. Ti so jokali in prepevali od veselja, jokal pa je tudi on. Skupaj so odšli v kapelo, da bi se tam zahvalili Bogu. Fantje so umolknili, nastala je zbrana tišina. Don Bosku je uspelo izreči le nekaj kratkih besed: »Svoje življenje dolgujem vam. Vedite pa, odslej ga bom vsega porabljal za vas.« S to slovesno zaobljubo je Don Bosko daroval svoje življenje fantom. Zadnje moči, ki jih je imel tistega dne še na voljo, je porabil za to, da je fantom pomagal spremeniti slabo premišljene zaobljube, h katerim so se zavezali v času njegove bolezni.

* * *

Od kod črpati moč in pogum, da bi se zmogli odpovedati samoljubju in sebičnosti prav do te mere, da bi za druge dali celo svoje življenje? Dokler je naša podoba Boga izkrivljena in ga v globini ne čutimo kot Očeta, ki nam vse podarja in nam želi samo dobro, je kaj takega nemogoče. Izkušnja očetovske ljubezni pa nas po drugi strani sama vleče, da bi jo posnemali. Fantje iz ulic, niso bili deležni pouka teologije, niso imeli posebnega razodetja razen izkušnje, da jih Don Bosko ljubi. In iz te izkušnje se je rodila njihova pripravljenost za skoraj nemogoče odpovedi. Sveti Dominik Savio, blaženi Mihael Rua, sveta Dominika Marija Mazzarello, blaženi Filip Rinaldi in mnogi drugi so ob njegovem zgledu stopili na pot svetosti in jo dopolnili z darovanjem življenja za druge. Marija naj nam pomaga, da bo iz vere v Boga Očeta rasla tudi naša pripravljensot za odpoved in darovanje.

NALOGA: Pogovorite se, čemu bi se lahko ta teden vsak odpovedal za dobro drugega. Zmolite *Zdravo Marijo*, da bi z Marijino pomočjo zmogli to odpoved tudi uresničiti.

JANEZ BOSKO

12. dan

DELITI POSLANSTVO

Don Bosko je svoje življenje posvetil revnim fantom, ki jih je našel na ulicah Torina. Pričeval jim je o Bogu Očetu tako, da je bil sam njihov oče. Slednjič pa je vabil tudi njih, da rastejo v očete za druge. Z njimi je namreč želel deliti tudi svoje poslanstvo. Prisluhnimo zadnjemu delu njegove zgodbe.

Don Bosko se je ob pogledu na vedno večjo množico trpeče in zanemarjene mladine, počutil nemočnega. Ko je nekoč premišljeval o tem, je v videnju zagledal Marijo, ki ga je popeljala na čaroben vrt. Tam je bilo čudovito stebrišče, ki so ga obdajali cvetni grmi v polnem razcvetu. Tudi pot je bila posuta z rožami. Marija ga je spodbudila, naj se sezuje in stopi na svojo pot. Rad se je sezul, saj ni hotel poškodovati rož, a kmalu je spoznal, da se pod njimi skrivajo ostri trni. Moral se je ustaviti. Pogledal je Marijo in ji rekel: »Moral se bom obuti.« »Seveda«, mu je odgovorila, »potreboval boš močne čevlje«. Obul se je in spet nadaljeval pot, pri tem pa opazil, da ga spremljajo tudi nekateri prijatelji. Pot so še naprej krasile rože, ki so se v kitah in vencih spuščale nadenj. Pričel se je spotikati ob veje, večkrat je padel. Trni so bili ostri in bilo jih je mnogo. Slišal je, kako so nekateri govorili: »Življenje Don Boska je posuto z rožami, vse mu uspeva«. Niso opazili, da mu krvavijo dlani, roke, celo telo. Mnogi so mu pričeli slediti, ker jih je premamilo čudovito cvetje, ko pa so opazili trnje, so se ustavili in kričali: »Prevarani smo bili.« Don Bosko je sam nadaljeval pot, pri tem pa se oziral k Mariji. »Ali moram res popolnoma sam prehoditi to pot?« Kmalu je bil potolažen. Zagledal je skupino duhovnikov, klerikov in laikov, ki so mu dejali: »Vsi smo tvoji. Pripravljeni smo iti za teboj.« Skupaj so se podali naprej. Niso vsi zdržali, a vendarle ni bil več sam. Po dolgi in mučni hoji so shujšani ter okrvavljeni prispeli na čudovit vrt. Zapihal je veter, ki jih je vse ozdravil, Marija pa je rekla: »Vedi, da pomeni pot, ki si jo prehodil med rožami in trnjem, skrb, ki jo moraš imeti za mladino. Hoditi boš moral s čevlji odpovedovanja. Trnje pomeni ovire, trpljenje, neprijetnosti, ki vas bodo prizadevale. Vendar ne izgubite poguma. Z ljubeznijo in odpovedjo boste vse premagali in prišli do rož brez trnja.«

Leta 1859 je Don Bosko ustanovil redovno družbo za službo revni mla-

dini, ki je dobila ime salezijanci. S sodelovanjem sv. Marije Mazzarello je leta 1872 osnoval še žensko vejo salezijanske družbe Hčere Marije Pomočnice. Za časa svojega življenja je odprl svoje vzgojne zavode tudi v sosednji Franciji in Španiji. V več skupinah je poslal nad sto salezijanskih misijonarjev v Južno Ameriko v Patagonijo na skrajni jug Argentine. Od dela izčrpan je v 73. letu življenja 31. januarja 1888 umrl v Torinu.

Od leta 1901 so salezijanci prisotni tudi v Sloveniji. Organizirani so v 10 redovnih skupnostih. Posvečajo se delu z mladimi s ciljem, da bi le ti postali dobri kristjani in pošteni državljani. Svoje poslanstvo opravljajo na različnih področjih: župnije, šole, dijaški in študentski domovi, mladinski centri, oratorij, socialno področje, področje družbenega obveščanja ter misijoni.

* * *

Z današnjim šmarničnim branjem zaključujemo zgodbo o življenju in delu svetega Janeza Boska. Ob njej smo premišljevali o velikodušni ljubezni Boga Očeta, ki nas vabi, da ga tudi sami posnemamo v darovanju. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da bomo zmogli v vsem kar smo in imamo prepoznati Božji dar in bi iz tega rasla naša pripravljenost za darovanje.

NALOGA: Pogovorite se, če ste v življenju kdaj doživeli kaj težkega, napornega, neprijetnega. Lahko tudi v tem prepoznate Božji dar?

Slavim te, Oče, ki me potrpežljivo čakaš
in se veseliš moje vrnitve.

IGNACIJ LOJOLSKI

13. dan

OČE ČAKA

Naslednja lastnost Boga Očeta, o kateri bomo premišljevali v šmarničnem branju, je potrpežljivost s katero nas čaka, kadar se kot izgubljeni sin oddaljimo od Njega. Pri tem nam bo v pomoč zgodba svetega Ignacija Lojolskega. V prvem delu bomo slišali, kako potrpežljivo je Bog pripravljal pot njegovega spreobrnjenja in čakal na njegov odgovor. Prisluhnimo zgodbi.

Ignacijeva življenjska pot se je začela leta 1491 na gradu Lojola na severovzhodu Španije. Bil je najmlajši izmed dvanajstih otrok podeželskega plemiča. Pri krstu je dobil ime Inigo. Bil je deležen dvorne vzgoje in izobrazbe. Oče ga je skušal usmeriti v duhovniški poklic, Inigo pa je sanjaril o tem, kako bo nekoč postal znamenit vojak, ki bo s svojo slavo očaral dvorne dame.

Leta 1517 je začel služiti vojsko. Postal je oficir podkralja Navarskega in Pamplonskega. Izkazal se je za neustrašnega bojevnika. Vojaško življenje mu je ugajalo, vendar pa ga je v bitki za Pamplonijo zadela topovska krogla in mu zdrobila kost pod desnim kolenom. Njegova vojaška kariera se je tako končala. Sledila je vrnitev na domači grad in dolgo obdobje okrevanja. Inigo je prosil, naj mu prinesejo viteške romane, s katerimi si je želel krajšati čas. Namesto teh pa so mu v roke dali življenjepise svetnikov. Njihove zgodbe so ga pritegnile, saj so govorile o pogumu in junaškem služenju Nebeškemu kralju. Navdušil se je za svetost in preplavila ga je želja, da bi jih posnemal.

Po okrevanju je zapustil domači grad z namenom, da poroma v Sveto deželo. Ustavil se je v znamenitem romarskem svetišču Montserrat, kjer je opravil dolgo spoved, potem pa Mariji izročil svoj viteški meč. Leto dni je preživel v samoti. Veliko je molil in premišljeval o svoji burni preteklosti. Zanimalo ga je, kakšne načrte ima Bog za njegovo prihodnost. Želel mu je služiti, zato je pričel poučevati katekizem in pomagati v bližnji bolnišnici. V tem času so v njem dozorela mnoga duhovna spoznanja, ki jih je zapisoval in so kasneje izšla v knjižici *Duhovne vaje*. Skozi globoko duhovno izkušnjo je doživel spreobrnjenje.

Spokorniška pot pa ga je vodila v služenje. Želel se je kar najbolje pripraviti na svojo službo v Cerkvi, zato se je zavzeto lotil študija filozofije in teologije. Študiral je na univerzi v Barceloni, Alcali, Salamanci in Parizu. V tem času si je Inigo spremenil svoje ime v latinsko »Ignatius de Loyola«. Korenina tega imena je beseda »ignis«, ki pomeni ogenj. In Ignacij je v sebi res čutil ogenj. Gorel je v želji, da bi kar najbolj služil Bogu. Tudi znanje, ki ga je pridobil, je želel uporabiti izključno zato, da bi z njim lažje pomagal dušam. S študijem, skromnostjo, uboštvom in čistostjo se je tako pripravljal na svojo službo v Cerkvi. Še vedno pa ni vedel, kam ga kliče Gospod in kakšno je njegovo poslanstvo.

* * *

Bog nas čaka, medtem ko načrtujemo svoje življenje in si domišljamo, da lahko živimo tudi brez Njega. Nič ni v naših rokah. Načrti se lahko v hipu zrušijo v prah in v tej negotovosti je brez vere v Boga Očeta nemogoče zdržati. Nekateri pričnejo zato mrzlično skrbeti, da bi zavarovali svojo prihodnost in se pripravili, če bi šlo kaj narobe. Drugi pa živijo iz dneva v dan, da bi užili, kar se užiti da, saj nikoli ne veš, kaj bo prinesel jutrišnji dan. Življenje odteka, postajamo sužnji strahu ali užitka. Bog pa čaka. Zakaj hočemo biti sami, ko pa na nas čaka Oče, ki nas želi skozi življenje voditi za roko? Marijina priprošnja naj nam pomaga spoznati, da ga potrebujemo.

NALOGA: Z molitvijo *Oče naš* se Bogu zahvalite, da vas vedno spremlja in ga prosite, da bi svoje načrte zmogli izročati Njemu.

IGNACIJ LOJOLSKI

14. dan

SIN ČAKA

Bog je potrpežljivo čakal, da mu je sveti Ignacij Lojolski dal prostor v svojem življenju. V današnjem šmarničnem branju pa bomo slišali, da je bil sedaj na vrsti Ignacij, da čaka in se uči potrpežljivosti, ki jo bo potreboval, da bo lahko sam prevzel poslanstvo očeta.

Ignacij je na Božji klic želel odgovoriti odločno in brez pomislekov, zato se je odpravil v Sveto deželo, da bi tam opravljal misijonsko delo med muslimani. Vendar pa je moral zaradi političnih razmer svoje načrte kmalu opustiti in se vrniti v domovino. A še vedno je bil goreč v želji, da pričuje za evangelij in na podlagi svoje duhovne izkušnje pomaga drugim najti pot do Boga ter odgovoriti na Njegovo ljubezen. Pričel je zbirati ljudi in jih navduševati za Kristusa. Vendar pa se je kot laik kmalu znašel v velikih težavah, saj je bil s strani inkvizicije osumljen, da širi krivo vero. Grozili so mu celo s smrtjo. Ignacij se kot neustrašen vojak ni bal groženj in smrti, skrbelo ga je, ker mu Bog še vedno ni dal jasnega odgovora, kaj pričakuje od Njega. Božji klic je bil močan in ni se mu mogel upirati. Želel mu je slediti, pa ni vedel kam ga kliče. Zdelo se mu je, da Bog molči.

V tem času se je povezal s šestimi fanti, ki so si prav tako kot on iz vsega srca želeli služiti Bogu, niso pa še spoznali, kaj Bog od njih pričakuje. 15. avgusta 1534 so skupaj izrekli zaobljubo uboštva in čistosti, tri leta kasneje pa so prejeli tudi mašniško posvečenje. Odslej so se imenovali Družba Jezusova. Slutili so, da jih Bog vabi k apostolskemu delu in da pričakuje od njih dejavno ljubezen ter pričevanje. Odločili so se, da bodo skupaj pričeli z misijonskim delom v Sveti deželi, zaradi vojne s Turki pa to ni bilo mogoče. Njihovo srce je gorelo za pričevanje, a zdelo se je, da jim Bog vedno znova zapira vrata. Zbegani glede svojega poslanstva so se leta 1538 odpravili k papežu Pavlu III. in ga prosili, naj jih pošlje kamor se njemu zdi najbolj potrebno. Papež je njihovo ponudbo sprejel in potrdil njihovo družbo, ki naj bi pripomogla k obnovi Cerkve, ki je po odpadu protestantizma utrpela veliko škode. Njeni člani so obljubili popolno pokorščino papežu in generalu reda.

Prvi general reda je postal Ignacij Lojolski. Novost družbe je bila v tem,

da so bila pravila skupnosti prožnejša in prilagojena apostolskemu delovanju njenih članov. Red je naglo rasel. Ob koncu Ignacijevega življenja je bilo v njem že okoli 1000 članov in 100 hiš v različnih državah. Ignacij je umrl 31. julija leta 1556 v Rimu. Na dan smrti je prosil papeža, naj mu podeli blagoslov. Papež je menil, da se še ne mudi, zato je Ignacij umrl povsem sam, brez papeževega blagoslova in zakramentov za umirajoče.

Družba Jezusova je pri nas začela delovati leta 1597. Jezuiti so v Ljubljani začeli graditi kolegij, ki predstavlja začetek visokošolskega izobraževanja na Slovenskem. Po ukinitvi reda leta 1773 je bilo premoženje ljubljanskega kolegija dano v oskrbo državnemu verskemu skladu, kolegij pa je pogorel. Po ponovni vzpostavitvi reda so se leta 1870 jezuiti vrnili v Slovenijo kot voditelji ljudskih misijonov. Danes je pri nas šest jezuitskih skupnosti, ki uresničujejo svoje poslanstvo preko različnih dejavnosti: d*uhovne vaje in duhovno spremljanje, pomoč zakoncem in družinam, skrb za pastoralno vodenje župnij in ljudskih misijonov, delo z mladostniki in študenti, pomoč beguncem in socialno ogroženim, vzgoja in izobraževanje, intelektualno in kulturno delovanje, skrb za slovensko sekcijo radia Vatikan in še kaj.*

* * *

Očetovska ljubezen je potrpežljiva. Potrpežljivost ni v tem, da se sprijaznimo s trpljenjem ali praznino oz. sprejmemo držo poraženca. Potrpežljivost je krepost tistega, ki je na poti, ki nosi bolečino neizpolnjenosti, išče in ne obupa. Prosimo Marijo, naj nam pomaga, da bomo tudi v tej lastnosti vedno bolj podobni Očetu.

NALOGA: Pogovorite se, kdaj morate biti v življenju potrpežljivi. Zmolite *Zdravo Marijo* s prošnjo, da bi bila naša potrpežljivost podobna Očetovi.

Slavim te, Oče, ki me ne sprašuješ po mojih grehih.
DOMINIK GUZMAN

15. dan

OČE, KI VIDI STISKO IN GREH

V priliki o izgubljenem sinu je Oče potrpežljivo čakal, da se je njegov sin končno vrnil. Vesel mu je tekel na proti in mu izkazal usmiljenje. Usmiljenje je naslednja lastnost očetovske ljubezni, o kateri bomo premišljevali. Pri tem nam bo pomagal zgled svetega Dominika Guzmana.

Luč sveta je zagledal okoli leta 1170 v španski pokrajini Kastiliji. Pripadal je plemeniti družini. Njegov oče Feliks in mama Ivana, ki jo danes prištevamo k blaženim, sta imela štiri otroke. Dominik je bil najmlajši med njimi. Že kot mladenič je jasno prepoznaval v Bogu dobrega Očeta. Bil je hvaležen za številne milosti, ki jih je prejel v svojem življenju: odraščal je v ljubeči in premožni družini, starša sta mu posredovala vero; v najboljših šolah se je navduševal nad življenjem in Božjo ljubeznijo.

Nekoč je v Palenciji**,** kjer se je šolal, nastala huda lakota. Dominiku so se odprle oči za stisko bližnjih. Medtem ko je sam imel veliko, mnogi niso imeli ničesar. To ga je užalostilo. Takoj je prodal vse svoje šolske knjige, ki so bile v tistem času zelo dragocene. Z denarjem je pomagal sestradanim someščanom, kar ga je navdalo z globokim veseljem. V sebi je prepoznal željo, da bi zmogel videti, poskrbeti in ljubiti uboge in jim tako približati Očetovsko ljubezen, s katero jih ljubi Bog. Po končanem študiju modroslovja in bogoslovja je bil v mestu Osma posvečen za duhovnika. Sprejel je službo kanonika, to je škofovega svetovalca, kar mu je odpiralo sijajne možnosti za nadaljnjo cerkveno kariero. On pa je to odgovornost nosil z izredno ponižnostjo.

Škof je zelo cenil Dominikove duhovne sposobnosti, zato ga je prosil, naj ga pospremi na sever Evrope in mu pomaga pri pomembni diplomatski misiji. Na potovanju se je Dominik zavedel stisk ubogega ljudstva. Posebno ga je prizadelo širjenje krivoverstva na jugo Francije in duhovna praznina na severu, kjer ljudstva še vedno niso bila evangelizirana. V sebi je prepoznal klic, da se kot misijonar približa tem ljudem in jim pomaga. Glede tega se je obrnil na papeža, ki je podprl njegovo namero in ga prosil, naj gre med ljudi, ki so sprejeli krivo vero in jim kot pridigar pomaga nazaj k resnici. Dominik je z

navdušenjem sprejel to poslanstvo. Odšel je med krivoverce in jih pričel s preprosto in pogosto ganljivo besedo vabiti nazaj k evangeliju. V njem se je prebudila posebna skrb za ljudi, ki so zašli s prave poti. Ni obtoževal, ni se jezil. Razmišljal je, kako bi jim pomagal. Marija mu je v posebnem videnju razodela, da naj se v boju zoper greh in krivo vero oklene rožnega venca.

* * *

S pomočjo zgodbe o svetem Dominiku premišljujmo o tem, kaj pomeni biti usmiljen. Usmiljen ni tisti, ki tolerira greh in se dela, da ni nič narobe. Ravno nasprotno. Usmiljen je tisti, ki ga greh bližnjega prizadene, boli, a ga to ne ustavi, da bi se srečal z njim. Grešniku teče naproti, saj čuti njegovo stisko. Sveti Dominik je z veliko skrbjo gledal na krivoverstvo, a ljudi ni obtoževal. Hitel jim je na proti. Priporočimo s Mariji, naj nam izprosi, da bomo bolj občutljivi na greh in stisko bližnjega.

NALOGA: Skušajte pomisliti, kako ste danes doživljali drug drugega. Ste drug pri drugem opazili kakšno stisko, slabost, greh? Odkrito si podelite opomine in spodbude.

DOMINIK GUZMAN

16. dan

OČE, KI JE USMILJEN

Ob življenju svetega Dominika Guzmana premišljujemo o naslednji lastnosti Boga Očeta, o usmiljenju. Papež Janez Pavel II. je zapisal: »Usmiljenje ni le Božja lastnost, to je Njegovo resnično ime, Njegovo bistvo: s tem Bog pove vse o samem sebi.« **Prisluhnimo nadaljevanju zgodbe, da bi bolje razumeli, kaj pomeni biti usmiljen.**

Dominikovo poslanstvo je bilo težko. V krajih na jugo Francije se je krivoverstvo že močno ukoreninilo med preprostimi ljudmi, pa tudi med plemstvom. Katari so širili dualistično vero, ki je razlagala obstoj dveh bogov, dobrega in hudobnega. Zaničevali so materialni svet, saj so verjeli, da ga je ustvaril hudobni bog. Posluževali so se krščanskih izrazov, a zanikali Staro zavezo, zakramente in Cerkev. Ljudje so množično nasedali njihovim besedam in cerkve so bile že skoraj povsem prazne. Dominik je z veliko bolečino opazoval to dogajanje. Razmišljal je, kaj je razlog, da ljudje ne najdejo odgovorov v Cerkvi in jih tako hitro odnese drugam. Opazil je duhovno revščino med duhovniki, ki niso živeli zgledno. Namesto za evangelij so živeli za ugodje in materialne dobrine. Njihove besede so bile prazne, ker niso bile podkrepljene z dejanji. Ostajali so za zidovi veličastnih Cerkva, vzvišeni nad preprostim ljudstvom. Med tem pa so katari iskali ljudi na ulicah in njihovih domovih. Nagovarjali so jih v preprostih oblekah in jih prepričali s svojim zgledom askeze. Situacija je postala še težja, ko je proti njim papež Inocenc III leta 1208 sprožil pravo križarsko vojno. Ljudje, ki so se oddaljili od cerkve, so bili sedaj od nje še tepeni. Med njimi je raslo sovraštvo, prezir in odpor do vsega, kar so povezovali s katoliško vero.

V tak prostor je prihajal Dominik. Ni imel drugega orožja, razen Božje besede. Sezul je čevlje in si oblekel oblačila revežev. Šel je med ljudi, da bi govoril z njimi. Ni jim očital, da so zapustili pravo vero. Skušal jih je razumeti v njihovem razočaranju in jim ostati blizu v iskanju. Jasno jim je spregovoril o laži, ki se skriva za prijazno besedo katarov in jim pričel pridigati o edini resnici – evangeliju. Zaradi tega je bil kmalu v veliki v nevarnosti. Katari so ga večkrat poskušali ubiti, a Bog ga je ohranjal pri življenju. Nekoč je padel v zasedo oboroženih sovražnikov, ki so mu grozili s takojšnjo smrtjo. Dominik jim je

odgovoril, da bo za svojo vero rad daroval življenje. To je izgovoril s tolikšnim zaupanjem in stanovitnostjo, da so sovražniki osupnili, izpustili orožje z rok in se razšli. Dominik pa se je zahvalil Bogu in nadaljeval svojo pot.

Dominiku se je kmalu pridružilo nekaj tovarišev. Poimenoval jih je bratje pridigarji. Poslal jih je v znamenita vseučiteljišča v Oxford, Pariz, Bologno in Madrid, da bi se kar najbolje pripravili za svojo službo. Kakor nekoč Jezusovi učenci, so v majhnih skupinah hodili po mestih in vaseh, pridigali ljudem in svoje besede potrjevali z zgledom apostolskega življenja. Dominik je zanje pripravil pravila, ki jih je leta 1218 papež tudi potrdil. Tako je bil ustanovljen Red pridigarjev. Dominik je umrl leta 1221 v Bologni.

Na slovenska tla so dominikanci prišli že leta 1230, in sicer na Ptuj. Kasneje so ustanovili svoje samostane še v Novem Kloštru pri Polzeli, v Sv. Trojici v Halozah in v Kopru. Cesar Jožef II. je med leti 1782 in 1787 ukinil njihove samostane. Po sto petdesetih letih so se znova vrnili v Slovenijo, najprej v Žalec in nato v Petrovče. V dveh samostojnih redovnih skupnostih danes živijo trije slovenski dominikanci. Prekžupnijske pastorale, podeljevanja zakramentov in osebnega stika z ljudmi nadaljujejo poslanstvo sv. Dominika Guzme. Delujejo na področju založništva in izdajajo revijo za teološka, filozofska, sociološka in kulturna vprašanja.

* * *

Pri svetem Dominuku Guzmanu lahko občudujemo angažiranost s katero je hitel na proti krivovercem. V želji, da bi jih nagovoril, je spremenil svoje življenje, sprejel odpovedi, izbral uboštvo, uporabil vse svoje znanje in bil zanje pripravljen darovati tudi življenje. Usmiljenost torej ni v tem, da se zgolj pozabi na greh ali v tem, da se grešniku prizanese zaslužena kazen. Usmiljenje je lastnost očeta, ki teče naproti svojemu izgubljenemu sinu, ga objame, opazi njegovo poškodovano telo in strgana oblačila in mu z vsem kar je in ima želi povrniti izgubljeno dostojanstvo. Biti usmiljen pomeni dati samega sebe za rešitev bližnjega pred pogubljenjem. Prosimo Marijo, naj nam pomaga, da bomo vedno globlje dojemali Boga kot Usmiljenega Očeta in bo iz tega raslo naše usmiljenje.

NALOGA: Zmolite *rožni venec Božjega usmiljenja* s prošnjo, da bi zmogli v Bogu prepoznati Usmiljenega Očeta in biti sami usmiljeni.

Slavim te, Oče, ki mi vračaš dostojanstvo.
VINCENCIJ PAVELSKI

17. dan

ISKANJE DOSTOJANSTVA

Nadaljujemo naše razmišljanje o Bogu Očetu. Prilika o izgubljenem sinu pripoveduje, kako je oče hitel oblačiti sina, nadel mu je prstan in mu obul sandale. Vse to so simboli dostojanstva, ki ga je sin v svetu zapravil. Bog je Oče torej v tem, da nam podarja resnično dostojanstvo. Kaj pa je resnično dostojanstvo? Na to vprašanje bomo skušali odgovoriti ob zgledu svetega Vincencija Pavelskega. Prisluhnimo prvemu delu njegove zgodbi.

Sveti Vincencij Pavelski se je rodil leta 1581 v kraju Pouy, v jugozahodni Franciji. Njegov oče Janez de Paul je bil reven kmet, ki je na zakupljeni zemlji preživljal svojo družino. Z ženo Bertrando sta imela šest otrok. Vincencij je bil tretji po vrsti. Nerodovitna in nezdrava dežela je narekovala borno življenje tukajšnjih kmetov. Delo vseh članov družine, od jutra do večera, dan za dnem, je dajalo upanje za preživetje. Pridelovali so proso in zelenjavo, nabirali drva na občinski zemlji in redili drobnico, svinje in vprežne vole. Bili so krščanska družina. Bog je bil njihov sopotnik. K njemu so se zatekali v vseh težavah, njemu so se zahvaljevali, kadar jim je šlo dobro.

Vincencij je otroška leta preživljal kot svinjski pastir. Vzpenjal se je na hodulje, da je zviška laže nadziral čredo prašičev, in se pomikal preko močvirij. Na paši je premišljeval o svoji prihodnosti. Sanjaril je o lepšem življenju, o bogastvu in ugledu. Sam pri sebi je sklenil, da ne bo večno svinjski pastir. Izkopal se bo iz revščine, pomagal svoji družini in si pridobil spoštovanje.

Vincencij ni bil prvorojenec, zato mu v družini niso pripadale nikakršne pravice. Vendar sta starša opazila, da je bister in nadpovprečno nadarjen fant. Vsak par rok je bil na kmetiji še kako dobrodošel, a kljub temu sta se odločila, da pošljeta Vincencija k stricu, ki je bil duhovnik. Pri njem se je Vincencij učil latinščino. Pokazalo se je, da ima izreden talent za učenje, pa tudi zanimanje za verske vsebine. Starša sta bila tega vesela. Upala sta, da bo nekoč postal duhovnik. Tako bo preskrbljen sam, s svojimi dohodki pa bo lahko podpiral tudi domače. Poslala sta ga v šole.

Tveganje je bilo veliko, saj je bila šolnina draga. Celotna družina se je za nekaj let še bolj izpostavila na rob preživetja. A misel na sina, ki bi se mu uspelo iztrgati

iz objema revščine, je prinašala veselo upanje. Tudi v štirinajstletnem Vincenciju je raslo hrepenenje po drugačnem in lepšem življenju. Zagnano se je lotil učenja. Na kolegiju v Daxu je kmalu izstopal po svoji marljivosti. Hitro je napredoval in že pri 16 letih dosegel nižje redove. Bil je korak bližje svojemu cilju. Bolelo ga je, da je moral oče prodati edini par volov, da mu je lahko omogočil študij teologije na univerzi v Toulusu. Odslej si je še bolj prizadeval, da bi se čimprej denarno osamosvojil. Marljivo se je učil in med študijem vedno iskal tudi priložnost za zaslužek. Kar najhitreje je želel doseči mašniško posvečenje. Zaobšel je odredbe tridentinskega koncila in pri nekem ostarelem in nezahtevnem škofu dosegel, da je ga je starega komaj 19 let posvetil v duhovnika. Po mašniškem posvečenju je odpotoval v Rim in tam nadaljeval študij ter dokončal diplomo. Preko vplivnih znancev si je skušal odpreti vrata do škofovske službe. V tistem času mu je neka starejša dobrotnica zapustila večjo vsoto denarja. To, si je mislil Vincencij, bo rešilo marsikatero težavo. A denar je bilo treba šele izterjati od človeka, ki jo je pobrisal v Marseille. Vincencij se je odpravil za njim, ker pa mož ni popustil, ga je Vincencij dal na sodišče. Sodne stroške je poravnal tako, da je prodal najetega konja. Slednjič je le dosegel, da je mož pristal v zaporu, njemu pa so izročili vseh 300 zlatnikov. Vincencije je bil zadovoljen. Sedaj je bil res že skoraj na cilju.

Na poti domov pa je Bog nenadoma preobrnil njegovo usodo. Ladjo, na kateri se je vračal, so zajeli morski razbojniki. Vincencija so oropali, zvezali in odpeljali v suženjstvo.

* * *

Vsak izmed nas išče dostojanstvo. Ne glede na uspeh, položaj in življenjske dosežke pa ostaja v nas zmeraj določena neizpolnjenost, dvom, da smo dovolj pomembni, vredni, ljubljeni ipd. S to bolečino je težko živeti. Podobno kot Vincencij si zato prizadevamo, da bi na tak ali drugačen način dosegli tolažbo. Začnemo se vrteti okoli lastne cene in v nas se rojevajo napuh, tekmovalnost in nevoščljivost. Drugi ni več moj brat, ampak postaja tekmec. Prosimo Marijo, naj nam pomaga, da se ne bomo spet in spet vrteli v iskanje cene, ampak bomo dopustili Bogu Očetu, da nas vodi do resničnega dostojanstva.

NALOGA: V družini se pogovorite ali kdaj na napačen način iščete svojo ceno, ali med sabo kdaj tekmujete in ste morda drug drugemu nevoščljivi? Zmolite *kesanje*.

VINCENCIJ PAVELSKI

18. dan

SREČANJE Z LASTNIM UBOŠTVOM

V šmarničnem branju razmišljamo o resničnem dostojanstvu, ki nam ga želi podariti Bog Oče. Spremljamo življenje svetega Vincencija Pavelskega, ob katerem bomo danes poznali, da se moramo, če želimo najti resnično dostojanstvo, naprej srečati z lastnim uboštvom. Prisluhnimo zgodbi.

Vincencij si je na vso moč prizadeval, da bi se s trdim delom, zavzetim učenjem in iznajdljivostjo izkopal iz revščine in si zagotovil ugled. Nekdanji svinjski pastirček je bil prepričan, da bo z denarjem in visokim položajem našel svoje dostojanstvo. Zdelo se mu je, da je že skoraj na cilju, a Bog je v trenutku povsem obrnil njegovo usodo. Zajeli so ga razbojniki in ga odpeljali v Afriko, da bi ga prodali za sužnja.

Ranjenega, zvezanega in z verigo okoli vratu so ga kot žival prignali na trg. Ogledovali so si njegovo zobovje in mu otipavali ude. Barantali so zanj in ga ocenjevali. Vse življenje je iskal dostojanstvo, sedaj pa se je čutil neskončno ponižanega in izgubljenega.

V naslednjih dveh letih so Vincencija trikrat prodali. Veliko je trpel in bil večkrat na robu obupa. Vsi načrti so se razblinili v prah. Vse, za kar si je toliko let prizadeval, je izgubilo težo. Moral se je srečati s težkim vprašanjem: Kdo sem, brez vsega tega? Kaj mi sploh še ostane?

Ta boleča praznina ga je silila, da je svoj pogled vedno bolj usmerjal k Bogu. Upal, je da ga vendarle ni zapustil in da je vse to del Njegovih načrtov. V luči vere se njegovo dostojanstvo vendarle ni izgubilo.

Tretji gospodar je bil nekoč tudi sam suženj, a se je rešil tako, da se je odpovedal krščanski veri in postal musliman. Sedaj je živel s tremi ženami na svojem posestvu. Srečanje z Vincencijem ga je vznemirilo. Ob njem je počasi spoznal, da je greh pretežak in da tako ne more živeti. Skupaj sta pobegnila v domovino.

Vincencij se je iz vsega srca zahvaljeval Bogu, da ga je pripeljal nazaj k prostosti. Vrnil se je v Pariz in si pridobil službo miloščinarja na dvoru kraljice Marjete. To ni bil ugleden poklic. Vincencij si je delil mesto s služinčadjo in razdeljeval miloščino revežem, ki so prihajali trkat na vrata. Kraljičina dobrodelnost je bila bolj okrasek sredi izobilja, razkošja in nemoralnih razvad dvora. Ta solidarnost ni bila drugega kot prezir do ubogih, ki naj jim tu in tam pade kaka drobtina iz mize, da bodo tiho.

Vincencij v tej službi ni bil zadovoljen. Večkrat je mislil tudi na svoje domače. Še vedno ni uresničil njihovih pričakovanj. Njegovi dohodki so bili minimalni in še sam sebe je komaj preživljal. Še vedno je bil revež med reveži. Zaradi nizkih dohodkov si je moral deliti najeto sobico z nekim rojakom. Ta ga je nekoč obdolžil kraje. Dosegel je, da je Vincencij izgubil stanovanje in ga dal na sodišče. Daleč naokrog je o njem raztrosil sramotilne obtožbe.

Vincencij je znova padel na tla. Doživljal je zavrženost in bolečo sramoto. V tej stiski je mislil na uboge. Na lastni koži je občutil, kaj pomeni, da te nihče ne brani, da se nihče ne zavzame zate in da si kriv že zato, ker si reven. Tudi v tej preizkušnji se je oklepal Boga, ki pa je zanj pripravljal še eno, najtežjo preizkušnjo.

Na Vincencija se je nekoč obrnil neki duhovnik in se mu potožil, da je izgubil vero. Naprezal se je k molitvi, a Božje bližine ni našel. Skušnjave so bile tako močne, da si je hotel vzeti življenje. Vincenciju se je sobrat močno zasmilil. Pričel je goreče moliti zanj in slednjič ponudil Bogu samega sebe v zameno za njegov dušni mir. Bog je molitev uslišal. Vera preizkušanega duhovnika je postala otroško zaupljiva in mir se je povrnil v njegovo dušo. V takšnem spokoju je tudi umrl. Vincencija pa je zajel strašen vihar preizkušnje v veri. Vsako dosedanje trpljenje se ni moglo primerjati s to strašno temo, ki je trajala več kot tri leta. »Moj Bog, Moj Bog, zakaj si me zapustil,« je vzdihoval Vincencij. Pri tem je znova mislil na uboge. Čutil je, da so mu blizu. V njem je zagorela želja, da bi jim služil. Bogu je izrekel zaobljubo: »Vse svoje življenje želim služiti ubogim.« In kakor da bi bil odčaran, so skušnjave izginile. Spet je našel Boga in zajel ga je mir.

* * *

Kako težko se človek otrese lažne cene. Kako težko se odpove navideznemu dostojanstvu in zlagani predstavi o samem sebi. Včasih so potrebni dramatični dogodki, preizkušnje in nesreče, da lahko človek vsaj za trenutek ogleda samega sebe v realni luči in spozna, da brez Boga ničesar ne zmore. Če pa Boga ne doživlja kot dobrega Očeta, bo v takih trenutkih težko prepoznal možnost za nov začetek, za bolj pristno srečanje s samim seboj, bližnjim in Bogom. Življenje se mu bo zdelo samo še večja krivica, vsak napor pa brez smisla. Marija naj nam pomaga, da bomo v Bogu prepoznali Očeta, mu zaupali in verjeli, da je vse kar pride od Njega, dobro in služi našemu resničnemu dostojanstvu.

NALOGA: Zmolite *Oče naš*, da bi se zmogli odpovedati lažni ceni in pri Bogu iskati svoje resnično dostojanstvo.

19. dan

RESNIČNO DOSTOJANSTVO JE V SLUŽENJU

Zgled svetega Vincencija Pavelskega nas v teh dneh šmarničnega branja vodi, da bi lažje razumeli, v čem je resnično dostojanstvo, ki nam ga daje Bog Oče. Prisluhnimo nadaljevanju njegove zgodbe.

Potem ko je Vincencij sklenil, da želi vse svoje življenje služiti ubogim, ga je zajel notranji mir. Maja leta 1612 je sprejel mesto župnika v vasici Clichy. Župljani so ga zadržano sprejeli, saj niso vedeli, kaj naj pričakujejo od učenega župnika. On pa jim je z veseljem povedal, od kod prihaja in da mu kmečko življenje ni tuje. Duhovniško službo je opravljal z navdušenjem in pobožno. S preprosto in ljubeznivo besedo je nagovarjal kmete, znal pa je biti tudi strog in odločen. Ljudje so ga imeli radi. Z veseljem so poprijeli za delo, ko se je Vincencij lotil popravil v cerkvi. K maši so prihajali v velikem številu in s pobožnostjo prejemali sveto obhajilo. Tudi Vincenciju so ti preprosti ljudje prirasli k srcu, zato mu je bilo težko, ko je bil čez slabo leto premeščen v novo službo. Prevzel je mesto vzgojitelja Gondijevega sina Petra.

Grof Filip Emanuel Gondi je bil general kraljevih galej. Njegova družina je bila ugledna in vplivna v najvišjih krogih. Vincencij je s težkim srcem zapustil svoje župljane samo zaradi nekega dečka, a odločil se je, da bo goreče opravljal tudi to službo.

Gondijevi so Vincencija lepo sprejeli. Bili so zadovoljni, ko so opazili, da Peter ob njem lepo napreduje, tako v znanju, kot plemenitosti. Dečkova mati Marjeta si je Vincencija izbrala za svojega duhovnega vodjo. Na Gondijevih posestvih je Vincencij opravljal pastoralno delo in tako imenovane ljudske misijone. Družina je bila z Vincencijevim delom zelo zadovoljna in ga je sprejela za svojega. Spoštovali so ga in ga cenili. Tudi Vincencij je imel rad to družino. Pri Gondijevih je imel vse, za kar si je prizadeval v mladosti: veljavo, ugled in lepe dohodke. Njegova prihodnost je bila na varnem in brezskrbno bi lahko čakal na stara leta. Pa vendar ga je nekaj gnalo dalje. V sebi je čutil nemir in potrtost. Trpljenje in preizkušnje so ga spremenile in ni se več mogel sprijazniti s praznino življenja, ki ga vodi samoljubje. Ni pozabil na svojo obljubo Bogu, da želi služiti ubogim. Vedno bolj je čutil, da si želi oditi. Gondijevi so temu nasprotovali. Vincenciju je bilo zato še težje. Zapustil jih je, ne da bi se poslovil.

Vincencij je na to prevzel mesto župnika v Chatilonu. Ta podeželska župnija je bila duhovno povsem zanemarjena. Župnijska cerkev je bila prazna, veliko župljanov je odpadlo od katoliške vere in sprejelo protestantizem. Vincencij je pričel z molitvijo, zgledom in očetovsko potrpežljivostjo izkoreninjati brezbrižnost ter greh, ki sta dušila

župnijo. Z Božjo pomočjo je pastoralno delo obrodilo sadove. Zgodila so se mnoga spreobrnjenja, cerkev in spovednice so bile zopet polne.

Neko nedeljo leta 1617 mu je pred mašo nekdo omenil, da so v revni koči na robu vasi zboleli vsi člani družine in nimajo nikogar, ki bi jim pomagal. Vincencij je vzdihnil: »Ljubi Bog, kako naj mašujem, če pa je taka revščina v moji fari?« V pridigi je vernikom opisal razmere in jih spodbudil, naj po svojih močeh pomagajo tej družini. Po večernicah se je namenil obiskati družino. Na poti pa je srečal celo procesijo ljudi, ki se je vila od revne koče. Nekdo mu je povedal: »Veste, ženske so slišale vašo pridigo in so bolnikom nesle hrano.« Ko je Vincencij dospel k družini, je bila sobica polna loncev in košar z jedmi. Družina, ki je še malo prej trpela pomanjkanje, se je zdaj bala, da se bo vsa ta hrana pokvarila. Dogodek je Vincencija spodbudil k razmišljanju. Navdušili sta ga odzivnost in energija ljudi, ki bi lahko naredili toliko dobrega za uboge. Po drugi strani je prvič mislil na to, da pomoč pravzaprav ni pomoč, če ni premišljena in usklajena s potrebami. Začel je načrtovati. Kmalu po tem dogodku je zbral skupino župljanov in jim predlagal, kako bi lahko učinkovito pomagali ne le bolni družini, ampak tudi drugim, potrebnim pomoči. Ustanovljena je bila prva izmed številnih Bratovščin krščanske ljubezni.

Tako se je začelo Vincencijevo delo z revnimi. V družbi, ki je revne zavračala in jih skušala zapirati v posebne ustanove, je pokazal na drugačen pristop: uboge je treba spoštovati in jim biti blizu v njihovem okolju, na njihovem domu. Obudil je misel prvih kristjanov, da je skupne dobrine treba deliti. K delu je vabil vse: preproste kmete, plemenite dame, posvečene in laike. »O ne, ljubezen ne more ostati lena,« je večkrat govoril, »trudi se, da bi reševala in tolažila druge.«

* * *

Srečanje z lastnim uboštvom je Vincenciju pomagalo razumeti, da je človekovo dostojanstvo najbolj izraženo v darovanju, saj lahko po tej poti postajamo najbolj podobni Jezusu Kristusu – Bogu, ki ni prišel na svet, da bi mu stregli, ampak da bi On stregel drugim. Pri sv. krstu smo vsi prejeli dostojanstvo Božjih otrok, ki pa ga žal večkrat zapravljamo. A Bog Oče nas čaka, da bi nas ponovno ogrnil z najboljšimi oblačili, nam obul sandale in nam nataknil svoj prstan na roke. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da bi vedno hrepeneli po resničnem dostojanstvu Božjih otrok.

NALOGA: Pogovorite se, kako se počutite, kadar lahko komu pomagate. Zmolite *Zdravo Marijo* s prošnjo, da bi se zmogli veseliti tega, da lahko naredite kaj dobrega za druge.

VINCENCIJ PAVELSKI

20. dan

OČE UBOGIH

V teh dneh šmarničnega branja premišljujemo o tem, da je dostojanstvo, ki nam ga podarja Bog Oče, v služenju in darovanju za bližnje. Služiti bližnjim pa pomeni postajati drugim oče in prevzemati skrb za njihovo dostojanstvo. Prisluhnimo, kako je sveti Vincencij Pavelski, oče ubogih, uresničeval to poslanstvo.

Dobrodelnost, ki jo je Vincencij oživel v Chatilonu, je bila seme. Po njej so se začele širiti bratovščine krščanske ljubezni. Bila pa je seme tudi za drugo veliko uresničitev: Družbo hčera krščanske ljubezni. Vincencij je pri svojem delu z ubogimi namreč naletel na preprosta kmečka dekleta, ki so si kakor on, želela svoje življenje posvetiti služenju ubogim. Skupaj z Ludoviko de Marillac jih je povezal v preprosto skupnost. Skupaj so zmogle več kot vsaka zase. Vstajale so ob štirih zjutraj, dan so pričenjale s premišljevanjem in sveto mašo. Nato so se s košem na rami ali z loncem v roki odpravile obiskovat bolnike. Njihova obleka je bila temno siva, ki je barva ubogih.

Leta 1618 je Vincencij razširil svoje delovanje tudi na delo z galjoti. To so bili obsojenci, ki so jih z verigami priklenili na veslaške klopi, da so z njihovo močjo poganjali galeje. Veslači so več mesecev presedeli stisnjeni drug ob drugega na kratke klopi. Bili so premočeni, z nogami pogosto v vodi. Pet veslačev je več ur neprekinjeno poganjalo 120 metrov dolgo in 130 kilogramov težko veslo, kar jim je trgalo mišice in močno načenjalo njihovo moč in vzdržljivost. Mnogo se jih je zgaralo do smrti. Njihova trupla so pometali v morje. Vincencij si je začel na vso moč prizadevati, da bi jim pomagal. Pričel jih je obiskovati na ladjah in v temnih ječah v katerih so čakali, da se ponovno vkrcajo v ladje in so smrdele po trohnobi in človeških iztrebkih. Vincencij se jim je približal s krotkostjo. Sočustvoval je z njimi in jih tolažil. Poljubljal je njihove verige in jim obljubljal, da jih Bog ni pozabil in jim kljub še tako težkim zločinom pripravlja prostor v nebesih, saj imajo vice že na tem svetu. K njim je pošiljal hčere krščanske ljubezni, ki so jim prinašale hrano. Pri oblasteh je dosegel, da se je dolžina kazni natančno zapisovala in upoštevala. Zahteval je, da so njihove ječe iz hladnih temnic preselili v neko predmestno hišo in pridobil dovoljenje

za opravljanje misijonov na ladjah. Za vsako izmed galej so imenovali kaplana, ki je obsojencem delil dušno tolažbo in skrbel, da so z galjoti bolj človeško ravnali. Kljub trdovratnemu nasprotovanju mornariških častnikov mu je po dolgoletnem prizadevanju uspelo, da so za galjote odprli bolnišnico.

Posebno področje dela z ubogimi so bile tudi bolnišnice. Te so bile v 17. stoletju na zelo slabem glasu. Zdravnik je bil v njih prisoten le enkrat tedensko, ko je prišel nadzirat delo kirurgov. Ti so posege opravljali podobno kot kakšni brivci. Umrljivost med bolniki je bila izredno visoka. Pacienti so bili natrpani v skupnih dvoranah in pomešani ne glede na spol ali vrsto bolezni. Zatohle sobe so postale žarišča za širjenje nevarnih okužb. Zaradi pomanjkanja ležišč je mnogokrat v isti postelji ležalo hkrati po več oseb. Delo v bolnišnici je bilo zaradi nalezljivih bolezni in slabih pogojev izredno nevarno. Kljub temu je Vincenciju uspelo nagovoriti plemenite gospe, da so prihajale obiskovati bolnike in se zavzemale za njihovo duhovno oskrbo. Obleči so morale preprosto in negosposko obleko. Bolnike so tolažile in jih pripravljale na zakrament svete spovedi. Odkar so se zanje zavzemale visoke pariške dame, se je tudi osebje bolj trudilo za red in čistočo. Med bogataši se je vest o plemenitih gospeh hitro razširila in kmalu so dame kar tekmovale med sabo, katera se bo prej včlanila v to delo. Do tedaj je bila mnogim med njimi njihova glavna skrb, kako bi ugajale drugim. Pri delu z bolniki pa so postajale žene – tiste, ki se darujejo in premorejo rodovitno ljubezen.

Vincencij se je s posebno gorečnostjo zavzel tudi za zapuščene otroke, ki so jih nesrečne matere mnogokrat puščale na pragih cerkva ali palač. V Parizu so kot odgovor na takšno stanje odpirali ustanove, ki so imele pri vratih vrtljivo napravo, kamor so lahko žene na skrivaj odložile vreščečo stručko. Ustanova je najemala dojilje, ki naj bi skrbele za štiri do pet otrok hkrati. Zaradi lakote in pomanjkanja človeške topline, so bili otroci nemirni in jokavi. Upraviteljice so jim zato dajale opij. Umrljivost med otroki je bila izredno visoka. Dojilje so prišle do dodatnega zaslužka tako, da so otroke skrivaj prodale kakšnemu od beračev. Ti so malčke na različne načine pohabili, da bi z njimi iztržili več miloščine. Na stotine otrok je umiralo v popolni zavrženosti. Vincencij se je ob pogledu na to strahovito stanje obrnil na svoje sodelavce. Pri tem je naletel na velik odpor. Dame, ki so bile pripravljene kljub nevarnim razmeram streči bolnikom, niso hotele imeti opravka z »otroki iz greha«. Omahljive so bile tudi hčere krščanske ljubezni. Neka predstojnica je zaradi tega celo izsto-

pila iz Družbe. Vincencij pa jih je nagovoril z odločno besedo: »Ne pomagati tem otrokom je enako, kot če bi jih sami ubili.« Končno je dosegel ustanovitev Družbe gospa za izpostavljene otroke. Samo v prvih petih letih so sprejele tisoč dvesto otrok. Žene so postajale njihove matere, skrbele so zanje in jih pripravljale na samostojno življenje.

Kot odgovor na duhovno revščino francoskega podeželja je Vincencij ustanovil Misijonsko družbo, ki je imela prvi namen, da preprostemu ljudstvu pomaga na poti zveličanja. Potovali so po škofiji in vodili misijone. Poučevali so verouk za otroke in odrasle, pridigali so in delili zakrament sprave. Svoje sodelavce pa je Vincencij pošiljal tudi v Severno Afriko, Škotsko, Irsko in na Madagaskar. V vojnem času so misijonarji delovali med vojaki na frontah, hčere krščanske ljubezni pa so negovale ranjence. S pomočjo svojih sodelavcev je Vincencij reševal zaradi vojne opostošene pokrajine, kjer je ubogo ljudstvo umiralo od lakote.

Na pobudo škofa Antona Martina Slomška so se lazaristi leta 1852 naselili v Celju, kasneje pa še v Mariboru in v Ljubljani. Leta 1931 so v Ljubljani ustanovili Konferenco sv. Vincencija Pavelskega za prostovoljno oskrbovanje siromakov ter varstvo mladine, 1932 pa kuhinjo za reveže. Danes so lazaristi na Mirenskem gradu, v Celju, Dobovi, Ljubljani in Šentjakobu ob Savi. Delujejo v duhovno-izobraževalnih središčih, organizirajo ljudske misijone, podpirajo Vincencijeve ustanove, skrbijo za župnije ter preko pastoralnih dejavnosti spremljajo mlade, družine in posameznike v njihovih stiskah.

* * *

Vincencij je že kot svinjski pastirček razmišljal o tem, kako bi našel dostojanstvo. V trpljenju je dozorelo spoznanje, da je najgloblje dostojanstvo v darovanju. Po zgledu Jezusa Kristusa, ki ni prišel na svet, da bi mu stregli, ampak da bi On stregel drugim, je posvetil svoje življenje služenju ubogim Postal je oče ubogih in pričel izgubljenim množicam vračati dostojanstvo tako, da jih je vabil k služenju. Prebujal je zavest, da je dostojanstvo vsakega človeka skrb vseh in ga moramo ščititi v sodelovanju. Prosimo Marijo, naj nam pomaga, da bi postajali soodgovorni za dostojanstvo bližnjih.

NALOGA: Pogovorite se, na kakšne načine lahko pomagate ohranjati dostojanstvo bližnjega. Zmolite *Zdravo Marijo*.

Slavim te, Oče, ki me vabiš v skupnost.
BENEDIKT

21. dan

RAJE V PUŠČAVI, KOT V SKUŠNJAVI

Nadaljujmo zgodbo o izgubljenem sinu. Ob njegovi vrnitvi je oče z oblačili, sandali in prstanom poskrbel za njegovo dostojanstvo. Takoj nato pa je sklical skupnost in ga popeljal nazaj v občestvo družine. Naslednja značilnost Očetovske ljubezni je torej v tem, da nas vedno vabi v skupnost in med nami ustvarja občestvo. O tej lastnosti Boga Očeta bomo premišljevali ob zgledu svetega Benedikta, zavetnika Evrope.

Benedikt se je rodil okoli leta 480 v Nursiji v današnji Italji. Njegov oče je bil Evprob, mati pa Klavdija Abuntantija, ki je umrla med porodom dvojčkov, Benedikta in Sholastike. Za otroka je odslej skrbela ljubeča in verna dojilja Cirila. Sholastiko so zgodaj posvetili Bogu in jo vzgajali za posvečeno življenje. Benedikt je kot mlad fant zapustil svoj rojstni kraj in skupaj s Cirilo odpotoval v Rim, kjer je nekaj let študiral svobodno umetnost. Bil je razočaran nad svojimi učitelji, ki niso bili kristjani. Bili so nemotivirani in podk zaupljivi. Zdelo se mu je, da ga ne morejo ničesar več naučiti. Med vrstniki ni našel drugega kot razpuščeno in brezvoljno mladino, ki se je predajala različnim razvadam in grehu. Veliko rimskega prebivalstva je še vedno živelo pogansko. Ljudje so se v svojih težavah in stiskah zatekali k čarovnikom in vedeževalcem, oklepali so se talismanov in amuletov ter javno izvrševali poganske obrede. Benedikt se ni mogel sprijazniti z lahkomiselnim in veseljaškim življenjem, ki mu je bil vsak dan priča. Velikokrat je prosil Boga, naj ga reši iz nevarnega okolja. Ko mu je bilo že vsega dovolj, je študij opustil in se umaknil v samoten kraj. Sledila mu je tudi Cirila, ki je bila preveč navezana, da bi se ločila od njega.

Ustavila sta se v kraju Enfide, ki je 70 km oddaljen od Rima. Tam sta naletela na velikodušne kristjane, ki so ju sprejeli v svoje romarsko zatočišče. Ne vemo, koliko časa sta Cirila in Benedikt ostala med njimi. Iz tega časa je znana zgodba, ki pripoveduje, da si je Cirila nekoč od nekega kristjana izposodila glineno rešeto. Skozenj je nameravala presejati zrnje in pripraviti kruh. Po nerodnosti pa ji je rešeto padlo iz rok in se prelomilo na dvoje. Zelo se je prestrašila. Tak kuhinjski pripomoček je bil dragocen, njegova ročna izdelava

pa je zahtevala veliko spretnosti in časa. Benedikt je opazil njeno zaskrbljenost. Pobral je oba kosa rešeta, pri tem pa se je zamislil: »Moj Bog, to rešeto sem jaz. V sebi sem prelomljen na dvoje. Če pa ti Gospod stisneš oba kosa, me lahko ozdraviš. Naredi, da bom cel Gospod. Eden s teboj, moj Bog.«

V tistem trenutku je postalo polomljeno rešeto spet celo. Zgodil se je čudež, o katerem Crila ni mogla dolgo molčati. V majhni skupnosti, se je kmalu razvedelo o dogodku in ljudje so na Benedikta pričeli gledati z drugačnimi očmi. O njem so začeli govoriti kot o svetniku. Prihajali so do njega in ga prosili, naj zanje posreduje pri Bogu.

Benedikt se je zavedel skušnjave. V naglici je strpal v torbo nekaj zvitkov *Svetega pisma* in pobegnil, ne da bi se od kogarkoli poslovil, niti od Cirile. Zapustil je kraj, da bi ubežal slavi, ki jo zna dati svet in se odločil, da bo odslej živel v popolni samoti. Le tako bo lahko našel enost v sebi in se tesneje povezal z Bogom.

* * *

Sveti Benedikt se je podobno kot izgubljeni sin moral najprej na samem srečati z Bogom Očetom, da se je lahko kasneje s to izkušnjo očetovske ljubezni vrnil v skupnost in sam postal oče. Prosimo Marijo za milost, da bi v globini prepoznali Boga kot Očeta in se s to izkušnjo vedno vračali v skupnost.

NALOGA: Zmolite *Oče naš* s prošnjo, da bi vedno globlje Boga doživljali kot Očeta.

BENEDIKT

22. dan

Z BOGOM, A NE BREZ PRIJATELJSTVA S ČLOVEKOM

Včeraj smo v zgodbi o svetem Benediktu slišali, kako se je v strahu pred skušnjavami umaknil v samoto. Želel se je povezati z Bogom, misliti samo nanj in živeti le zanj. Bog pa mu je tudi v samoto pošiljal brate in ga ves čas pripravljal, na vrnitev v skupnost.

Edini človek, s katerim je Benedikt delil svojo željo po popolni samoti, je bil menih Roman. Benediktova odločnost je meniha prevzela in ponudil mu je svojo pomoč. Obljubil mu je, da mu bo na skrivaj nosil hrano in ga preskrbel s tem, kar je nujno za preživetje. Priskrbel mu je meniško oblačilo. To je bilo ogrinjalo iz kozje kože, ki si ga je ogrnil čez ramena. Predstavljalo je vidno znamenje Benediktove življenjske spremembe.

Odšel v neprijazno pokrajino, kjer je reka Ariene ustvarila ozko in mračno sotesko med strmimi gorskimi stenami. Za svoje bivališče je izbral nizko, težko dostopno votlino, ki se je nahajala v skalni steni nad jezerom. Menih Roman je nad votlino obesil zvonček, ki je Benedikta opozoril, kadar mu je od zgoraj po vrvi spuščal v votlino košaro s hrano. Prinašal mu je ostanke iz samostanske kuhinje, dokler ni Benedikt zaostril svojega spokorniškega življenja in je sprejel le še kak kos suhega kruha. Kasneje pa ni sprejel niti tega in se je hranil le še z zelišči in koreninicami. Roman je v Benediktovih odločitvah prepoznaval Božji navdih, zato mu ni vsiljeval pomoči, ampak se je umaknil. Benedikta je odslej podpiral le še v molitvi.

Benedikt je tako preživel tri leta v skalni votlini. V tem času je poglabljal svojo duhovno življenje z Bogom. Skušnjave, pred katerimi je zbežal v samoto, pa so tudi tukaj prežale nanj. Hudič ga je na različne načine mučil, skušal raztresati njegove misli in ga odvračati od Božjih načrtov. Skušnjave so bile tako močne, da se je moral nekoč vreči v trnje, ki so se mu zadirali v kožo, da je bil ves krvav in razbolen. Šele tedaj je pričel v njem pojenjati ogenj strasti, ki je prežemal njegovo dušo in mu preprečeval, da bi lahko zbrano molil. V svojem samotarskem zatočišču se je tako srečeval s slabotnostjo svoje narave, učil se je prepoznavati svoje želje in jih uravnavati. To ga je utrjevalo v ponižnosti in ga pripravljalo na ponovno vrnitev v skupnost.

Na velikonočni dan si je neki duhovnik ravno pripravljal praznično kosilo. Med kuhanjem je kot po Božjem navdihu pomislil na puščavnika, o katerem je slišal govoriti. V njem je vzkipela želja, da bi svoj praznični obrok podelil s človekom, ki živi v tisti votlini in gotovo nima kaj jesti. Pripravljeno jed je dal v košaro in se odpravil na več kilometrov dolgo in težko prehodno pot. Splezal je do jame in v njej našel Benedikta. »Velika noč je, brat! Ne moreš se postiti na tak dan,« mu je dejal z nasmejanim obrazom. Skupaj sta v tišini pojedla kosilo in se v ganljivem vzdušju zahvalila Bogu za njuno srečanje. Župnik se je vrnil domov, a pred župljani ni mogel dolgo skrivati navdušenja nad tem posebnim človekom. Govorice o Božjem možu so se hitro širile od ust do ust in vzbujale v ljudeh željo, da bi ga videli. Prvi obiskovalci Benediktove votline so bili pastirji. Benedikt jim je rad govoril o Bogu. S časoma so prišli tudi drugi. Med njimi so bili tudi menihi iz bližnjega samostana, ki so ostali brez opata. Benedikta so prosili, naj postane njihov novi voditelj. V svoji prošnji so bili vztrajni. Benedikt jih je večkrat zavrnil, oni pa so se zmeraj vračali in ponavljali svojo željo. Benedikt je slednjič razumel, da je napočil čas, ko mora svojo izkušnjo notranjega boja deliti z drugimi, zato je sprejel povabilo. Zapustil je votlino in prevzel nase breme vodenja samostana.

* * *

Izkušnja samote in osebno srečanje z Bogom je koristno le toliko kolikor služi občestvu. Bog Oče nas vedno vabi v skupnost. Nihče se ne more zveličati sam, vedno smo soodgovorni za zveličanje bližnjih. Srečanje z Očetom nas podobno kot izgubljena sina vedno vrača v občestvo in nam nalaga odgovornost zanj. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da se bomo vedno zavedali, da smo poklicani v skupnost in da smo zanjo soodgovorni.

NALOGA: Pogovorite se , kako lahko vsak prispeva k temu, da bi bilo med vami še lepše. Zmolite *Zdravo Marijo* s prošnjo, da bi vse našteto tudi uresničevali.

BENEDIKT

23. dan

SKUPNOST

Ob življenju svetega Benedikta spoznavamo, da nas Bog Oče vabi v skupnost, povezuje nas in želi, da smo drug za drugega odgovorni. V današnjem šmarničnem branju bomo slišali, kako zahtevno je ustvarjati skupnost in posameznike povezati v občestvo. Prisluhnimo zadnjemu delu zgodbe.

Po treh letih življenja v samoti, je Benedikt prevzel vodenje samostana nekih menihov, ki so ostali brez opata. Takoj je opazil, da so menihi opuščali številne oblike askeze in se navadili na udobje. V skrbi za njihove duše, je postavil stroga pravila in zahteval, naj upoštevajo disciplino in zaobljube h katerim so se kot menihi zavezali. Menihom je življenje z novim opatom postalo naporno. Iskrene želje po spreobrnjenju niso imeli. Njegove zahteve so se jim upirale. Že samo njegova navzočnost jim je kljuvala vest in prebujala v njih sovraštvo. Služba opata je bila dosmrtna, zato ga niso mogli kar odsloviti. Pričeli so premišljevati o umoru in se slednjič zedinili, da ga zastrupijo. V vino, ki naj bi ga spil ob kosilu, so dali nekaj kapljic arzenika, ki so bile brez barve in okusa in so zadostovale za takojšnjo smrt. Vsak obed se je začel z opatovim blagoslovom jedi. Benedikt je stegnil roke nad mizo in izrekel molitev, tedaj pa se je kozarec z zastrupljenim vinom razletel na drobne koščke. Ozrl se je proti okamnelim menihom in jim dejal: »Naj vam Bog odpusti, dragi bratje, da ste me hoteli zastrupiti. Jaz odhajam.«

Vrnil se je v samoto. Za poskus umora ni obtoževal menihov, ampak je pod vprašaj postavil samega sebe. Spraševal se je, kako je mogoče, da je izzval tolikšno sovraštvo. Čutil je, da še ni pripravljen na vodenje drugih, zato se je znova poglobil v molitev in premišljevanje. Ne vemo, koliko časa je trajalo drugo obdobje Benediktovega puščavniškega življenja, a njegov prvi življenjepisec sveti papež Gregor Veliki, je zapisal, da je v tem času vidno napredoval v krepostih in izvrševanju znamenj. Pričel je izžarevati svetost, ki je v njegovo bližino pritegnila druge, tako da ni mogel več dolgo braniti svoje samote. Najprej so njegovo votlino obiskovali predvsem preprosti ljudje iz bližnje okolice, ki so želeli z njim spregovoriti kakšno besedo. Vedno več pa je bilo tudi obisovalcev iz Rima, mladih fantov, ki so podobno kot on pred leti,

želeli zapustiti propadajočo prestolnico in najti smisel za svoje življenje. Prosili so ga, naj postane njihov oče v veri in učitelj skupnega življenja. Benedikt jih je dolgo preizkušal, nazadne pa je sprejel njihovo prošnjo. Začel je misliti na to, kako jih povezati v skupnost. Zanje je v Subiacu zgradil dvanajst samostanov, ki so bili raztreseni po bližnjih gorah.

V vsakem samostanu je pod vodstvom opata živelo dvanajst menihov. Benedikt je zanje spisal redovna pravila, ki jih povzema misel: moli in delaj. Svoje dneve so pričenjali z molitvijo, nato pa se je vsak lotil njemu dodeljenega dela. Del dneva je bil namenjen duhovnemu branju, obedom in oddihu. Pravila so od menihov zahtevala, da opatu, očetu skupnosti, izkazujejo pokorščino brez odlašanja. Odgovornost opata je Benedikt opisal z naslednjimi besedami: »Opat mora zmeraj misliti na to, kako se imenuje... Naj se zaveda, kako težko in odgovorno nalogo je prevzel ... Naj bo čist, trezen in usmiljen ter naj zmeraj rajši izkazuje usmiljenje, kot izreka sodbo, da bo tudi sam deležen usmiljenja. Sovraži naj pregrehe, brate naj ljubi. Pri samem opominjanju naj ravna modro in zmerno, da ne postre posode, ko bi ji želel preveč očistiti rjo. Naj se zmeraj zaveda svoje krhkosti in naj pomni, da nalomljenega trsa ne sme prelomiti... Trudi naj se, da ga bodo ljudje bolj ljubili, kakor se ga bali.«

V Subiacu je Benedikt doživel drug poskus uboja. Tokrat ga je poskušal zastrupiti neki zavisten duhovnik. Tudi tokrat ga je rešila božja previdnost. Po tem dogodku je skupaj z nekaterimi menihi zapustil Subiaco in se odpravil na goro Monte Cassino. Tam je zgradil znameniti samostan in ga vodil vse do svoje smrti. Umrl je 21. marca najverjetneje leta 547, star nekaj manj kot 70 let.

Na ozemlju današnje Slovenije je bilo včasih več benediktinskih prioratov: v Valdoltri, Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, Monoštru in Gornjem Gradu. Do konca druge svetovne vojne sta delovala še Priorat Maribor in Krog pri Sečovljah. Leta 2009 je v Mariboru znova zaživel benediktinski prioriat in se poimenoval po sv. Cirilu in Metodu. Majhna skupnost, ki jo sestavlja en slovenski in dva avstrijska Benediktinca, želi oživiti benediktinsko tradicijo, ki gradi na besedah Jezusa: „Kjer so dva ali trije zbrani v mojem imenu tam sem jaz med njimi“. Svoje poslanstvo uresničujejo z obhajanjem svete liturgije in srečanji z gosti. Prioriat želi biti tudi središče za spravo in nemoteno sobivanje med različnimi narodnimi skupinami.

* * *

Lažje je postaviti trinajst samostanov, kot pa zgraditi skupnost. Sveti Benedikt je celo življenje iskal odgovor na to, kako ustvarjati občestvo, ki bo po Božji volji. Doživel je malo uspehov, več je bilo grenkobe. Njegovo delovanje je pri drugih sprožilo več sovraštva, ogroženosti in zavisti, kot pa ljubezni. Dvakrat so ga poskušali umoriti. A v zavesti, da ga Bog sam kliče na pot očetovstva, je zmogel vztrajati. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da bomo gradili občestva in vztrajali, tudi ko bo najtežje.

NALOGA: Pogovorite se, zakaj ste radi skupaj. Zmolite *Oče naš*, da bi dom med vami vedno bolj rasel.

Slavim te, Oče, ki si vir pravega veselja.
BERNARD

24. dan

NALEZLJIVO VESELJE

Prilika o izgubljenem sinu nam razkriva še eno lastnost Boga Očeta. To je veselje. »Pripeljite pitano tele in ga zakoljite ter jejmo in se veselimo!,« pravi oče ob sinovi vrnitvi. Njegovo veselje je namreč tako veliko, da ga ne more skriti. Mora ga deliti z drugimi. V današnjem šmarničnem branju prisluhnimo zgodbi o svetem Bernardu in ugotovili bomo kako nalezljivo zna biti veselje, katerega vir je Bog Oče.

Bernard je bil plemiškega rodu. Rodil se je okoli leta 1090 na gradu Fontaines v Franciji, kot tretji od sedmih otrok viteza Tescelina. Njegov oče je bil ves predan vojaškemu življenju in po njem je mali Barnard podedoval junaško srce ter gorečnost za resnico ter pravico. Njegova mati, Aleta Montbard, pa je bila mila, nežna in bogoljubna. Bernarda je vzgajala v veri, miroljubnosti in čistosti. Deček je zelo globoko doživljal povezanost z Jezusom in Marijo. Nekoč je imel med obhajanjem polnočnice videnje Božjega deteca v nadnaravni svetlobi. Odtlej ga je še bolj prevzela ljubezen do Jezusa in Marije.

Fant je zrasel v lepega in bistrega mladeniča. Bil je uglajen, zgovoren in vesele narave. Pisal je posvetne pesmi, ki so jih ljudje kmalu prepevali po celotni Bergundiji. Pri študiju svobodne umetnosti je prekašal vse svoje vrstnike in napovedovali so mu slavno prihodnost.

Pri devetnajstih letih mu je umrla mati. To ga je globoko pretreslo. Spoznal je, kako minljivo je vse na svetu in v njem je vzklila goreča želja, da bi svoje življenje posvetil Bogu. Svojo družino in prijatelje je presenetil z odločitvijo, da se namerava odreči vsemu bogastvu, ugodnostim in napredovanju ter vstopiti v samostan v Citeaxu, ki je bil znan po svoji strogosti. Družina je tej odločitvi nasprotovala in Bernard je pričel omahovati. Sprejel je njihovo željo, da nadaljuje šolanje na neki visoki nemški šoli. Na poti tja se je ustavil v neki cerkvi in med molitvijo je zagledal obraz svoje matere. Iz njenega pogleda je razbral, da mora vztrajati v odločitvi. Odslej ga nihče več ni mogel pregovoriti, da bi opustil svojo željo. Nasprotno. Bil je tako navdušen, da so se tudi bratje odločili, da se mu pridružijo. Najstarejši je bil poročen in je imel dva majhna

otroka, a tudi v njem se je vnela željo, da se popolnoma posveti Bogu. Žena je odločitvi nasprotovala, a Bernard je napovedal, da bo bodisi privolila bodisi umrla. Naslednji dan je nevarno zbolela. V trenutku, ko je pristala na moževo odločitev, je ozdravela. Najbolj trdovratno pa je nasprotoval Bernardov brat Gerard, ki je bil vojskovodja. Bratom je očital, da so pomehkuženi in blazni. Bernard pa mu je rekel: »Blizu je dan, ko bo sulica prepodla tvoje prsi in odprla pot zveličavni misli.« Že v naslednjem napadu je bil Gerard hudo ranjen. V trenutku nemoči se je tudi on odločil slediti bratu. Bernard je obiskal še svojega šolskega prijatelja Huga, ki je bil ugleden duhovnik. Ob srečanju z Bernardom je premislil svoje življenje in skupaj sta prejokala noč. Zjutraj je bil tudi on odločen, da pojde z Bernardom. Bernardu so se pridružili še nekateri znanci in vrstniki plemiškega rodu. Skupina je štela 30 mož. Leta 1112 so potrkali na vrata samostana v Citeaxu. Ob njihovem slovesu je zajokal najmlajši brat, ki je bil še otrok. »Vi ste izbrali nebesa, meni pa prepuščate zemljo. Tega ne morem sprejeti.« Takoj ko je dopolnil 16 let, je tudi sam šel za njimi. Vseh sedem sinov se je tako odločilo za redovniško življenje, čez nekaj let pa se jim je pridružil še osiveli oče, vitez Tescelin.

* * *

Kakšna neverjetna moč veselja! Včasih razmišljamo, zakaj so danes cerkve vedno bolj prazne. Ob svetem Bernardu se lahko vprašamo, kaj se je zgodilo z našim veseljem, našo navdušenostjo nad Bogom Očetom. Papež Frančišek pravi: »Prosim vas, bodimo veseli kristjani. Napnimo vse sile, da bi drugim pokazali, da verujemo, da smo odrešeni, da nam je Gospod vse odpustil… Vstani, pojdi, ukaj od veselja, veseli in raduj se iz vsega srca!« Marijina priprošnja naj nam torej pomaga, da bomo ob Bogu Očetu odkrivali lastno veselje in ga delili z drugimi.

NALOGA: V družini se pogovorite, kdaj in na kakšen način vam vera prinaša veselje.

BERNARD

25. dan

RESNIČNO VESELJE

Bog Oče se nas veseli in nas vabi, da se veselimo drug drugega. Sveti Bernard je dober zgled veselja, ki izvira od Boga in je tako močno, da pritegne še druge. Tako zelo se je veselil svoje poklicanosti v kontemplativno življenje, da je s sabo pritegnil vse svoje brate, očeta in še druge. Leta 1112 je vstopil v samostan v Citeaxu. Z njim je istega dne vstopilo še 30 mož, ki so sledili njegovemu veselju.

Življenje v samostanu je bilo razdeljeno na četrtine. Šest ur spanja, šest molitve, šest ur premišljevanja in šest ur dela. Bernard in njegovi bratje so se zavzeto podvrgli redu in s svojimi zgledom pritegnili tudi druge. Veselje, ki je izviralo iz Bernardove ljubezni do Boga, je bilo tako nalezljivo, da so se prošnje za vstop kar vrstile. Prihajali so plemiči, umetniki, učenjaki, knezi in grofje. Opat Štefan je prosil Bernarda, da zaradi tolikšnega števila menihov ustanovi novo opatijo. Sredi globokega gozda ja na samotni jasi nastal nov samostan, ki so ga pomenovali Clairvaux ali Jasni dol. Bernard je pri 25 letih postal njegov opat.

Zavedal se je svoje odgovornosti, da kot oče vodi menihe k svetosti. Premislil je redovna pravila in jih primerjal s pravili drugih samostanov. Prepoznal je potrebo po treznem in zmernem življenju menihov, tako pri mizi , kot pri oblačenju in samostanskih zgradbah. Priporočal je skrb za uboge in revne. Očetovstvo, v katerem je rasel, pa ga je, čeprav je živel v samotnem samostanu, klicalo k odgovornosti do širšega sveta in družbe tistega časa. Zato si je pričel dopisovati z mnogimi osebami tako nizkega kot visokega družbenega položaja. Zavzemal se je za mnoga resna vprašanja Svetega sedeža in Cerkve. Preko razprav, pridig in pisem se je boril proti krivovernim katarom. Čutil se je dolžnega, da se zavzame za Jude in se zoperstavi antisemitizmu, ki se je širil v družbi. Postal je pomemben sogovornik v političnih razpravah tedanjega časa. Pri njem so nasvete iskali papeži, posebno še Evgen III, ki je bil eden njegovih učencev. Bernard je zanj spisal besedilo, ki vsebuje pouk o tem, kako biti dober papež. Besedilo je primerno branje za papeže vseh časov.

Bernard je umrl, izčrpan od bolezni, stroge askeze in dela, star 63 let. Na smrtni postelji je cistercijanskemu redu svetoval, naj ga posnemajo v treh

ključnih načelih, po katerih je živel tudi sam in jih je takole zapisal: »Vedno sem manj zaupal svoji sodbi kot sodbi drugih. Če so me žalili, se nisem nikoli maščeval. Kolikor je bilo odvisno od mene, nisem nikogar pohujšal; če pa se je pohujšanje že zgodilo, sem storil vse, da bi ga odpravil.«

Na našem ozemlju so nastali trije cistercijanski samostani: leta 1135 je bil ustanovljen najstarejši in še delujoči v Stični. Druga dva sta bila v Vetrinju in Kostanjevici na Kriki. Cistercijani služijo Cerkvi predvsem z molitvijo in duhovnim življenjem. Menih v Stični se držijo strogega reda, ki ga sestavljata molitev in delo, hkrati pa so po navodilih svetega Bernarda vedno gostoljubni do obiskovalcev in romarjev. Fantje in možje imajo možnost, da se za en dan, teden ali neko krajše obdobje vključijo v življenje samostana. Patri vodijo duhovne vaje za različne skupine. Stična je znana tudi po vsakoletnem srečanju mladih, ki ga vsako leto obišče tudi do 8000 mladih iz vse Slovenije.

* * *

Ob življenju svetega Bernarda razmišljamo o navdušujočem in nalezljivem veselju, katerega vir je Bog Oče. Slišali smo, kako veliko in nalezljivo je bilo veselje svetega Bernarda s katerim je stopil v samostan in pritegnil še mnoge druge, da so mu sledili. A samostan ni bil obljubljena dežela, kjer bi se izpolnila vsa hrepenenja. Bernardova pot iskanja se z vstopom ni končala, ampak šele začela. Kmalu je nanj padlo breme opata. Z vso odgovornostjo je moral postaviti temelje novi skupnosti. Skrbelo ga je dogajanje v Cerkvi in družbi. Želel se je v samoti posvetiti Bogu, pa so ga kar naprej iskali in ga prosili za nasvete. Umrl je izčrpan od dela in strogega življenja. Je to še vedno zgodba o veselju? V čem je resnično veselje?

To je veselje sina, ki ve, da ga Oče ljubi in vodi. Veselje nad tem, da lahko odkriva Božje načrte in mu sledi. Veselje, da lahko postaja podoben Očetu v služenju in darovanju. Veselje, da na poti ni sam in da lahko veselje deli z drugimi. Veselje, da lahko v luči Očetove ljubezni sprejema tudi trpljenje. Veselje, da sam postaja oče, ki ljubi. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da bomo v svojem življenju iskali resnično veselje.

NALOGA: Pogovorite se o tem, kaj vas veseli. Kaj od tega je kratkotrajno veselje? Kaj vam prinaša resnično veselje, ki vam ga nič ne more vzeti? Zmolite *Zdravo Marijo* s prošnjo, da si boste v življenje prizadevali najti resnično veselje.

Slavim te, Oče, ki me vabiš v polno življenje.
ANTON MARIA CLARET

26. dan

ZVESTOBA HREPENENJEM

»Ta sin je bil namreč mrtev in je oživel,« je zapisano v priliki o izgubljenem sinu. Premišljujmo torej o polnem življenju, v katerega nas vabi Bog Oče. Pri tem naj nam pomaga zgled svetega Antona Maria Clareta, ki se je rodil 23. decembra 1807 v španski pokrajini Kataloniji. Bil je peti izmed enajstih otrok. Njegov oče je imel tkalsko obrt. Anton je odraščal med špansko državljansko vojno. Družina je okušala težke čase. Večkrat so morali bežati, da so si rešili življenje. Pet Antonovih bratcev in sestric je umrlo v prvih letih življenja. Anton pa je kljub trpljenju ostal pogumen in vesel deček. Rad je imel Jezusa in Marijo. Pogosto je skupaj s sestrico Roso zahajal v bližnjo kapelo in tam molil rožni venec. Veliko je premišljeval o peklu. Odločen je bil, da bo skušal v svojem življenju narediti vse, da bi pomagal ljudem najti Boga in se rešiti večnega pogubljenja.

O tem, kako veliko je bilo njegovo zaupanje v Božje varstvo, govori tudi dogodek, ki se je zgodil med Francosko invazijo, ko je bil Anton star pet let. Vsa družina je bežal na varno, Anton pa je opazil, da je stari oče, ki je bil skoraj popolnoma slep, zaostal za drugimi. Vrnil se je ponj, ga prijel pod roko in vodil do zatočišča. Ni se bal, ker je vedel, da ga spremlja Jezus. Pri dvanajstih letih je v sebi prepoznal Božji glas, ki ga je vabil, naj postane duhovnik. O tem je govoril z očetom, ki ga je spodbudil, da sledi klicu in prične študirati latinščino. Zaradi političnih razmer v državi in zaprtja šole, pa je moral mladi Anton študij kmalu prekiniti. Vrnil se je v očetovo delavnico in svoj čas posvetil tkalstvu. Spoznal je, da ga delo veseli, zato se je odpravil v Barcelono, da bi pridobil dodatno znanje s tega področja. Zavzeto se je lotil učenja, pri tem pa pozabil na klic k duhovništvu. Še vedno je hodil k nedeljskim mašam in molil rožni venec, a njegovi pogovori z Bogom niso bili več tako zaupljivi kot v otroštvu.

Bog pa ga je čakal in je pretresel njegovo vero s tremi preizkušnjami. Človek, za katerega je menil, da je njegov prijatelj, ga je oropal. Neka ženska ga je globoko razočarala, ko je spoznal, da ga želi zapeljati za svoje koristi. Nazadnje pa je komaj ušel smrti, saj je skoraj utonil v morju. V teh preizkušnjah je

mladi Anton ponovno začutil Marijino roko, ki ga v skušnjavah ni zapustila. V velikem tkalskem podjetju so mu ponudili službo tehničnega ravnatelja, a je ni sprejel, ker se je odločil, da postane kartuzijanec.

Pri dvaindvajsetih letih je stopil v samostan, že naslednje leto pa je moral zaradi zdravstvenih težav red zapustiti. Nadaljeval je s študijem v bogoslovju in prejel mašniško posvečenje kot škofijski duhovnik. Še vedno pa je čutil, da ga Bog kliče v redovništvo. Tokrat se je obrnil na Jezuite. V času noviciata je začutil močno bolečino v nogi, zaradi katere ni mogel več hoditi. V tem je prepoznal Božje znamenje, da ga Bog ne kliče k jezuitom. Svoje poslanstvo je nadaljeval kot škofijski duhovnik, a še vedno se v sebi ni mogel umiriti. Privlačila ga je misel na misijone, o čemer se je pogovoril tudi s svojim škofom. Ta mu je svetoval, da prične z vodenjem ljudskih misijonov v domači deželi. Razvezal ga je dolžnosti škofijskega duhovnika in mu dovolil, da se seli iz kraja v kraj ter s pridiganjem, spovedovanjem poživlja vero med ljudmi.

* * *

Pri svetem Antonu Mariji Claretu lahko občudujemo njegovo zvestobo, s katero je sledil svojemu hrepenenju. Ni se mu odpovedal, čeprav je vedno znova vse kazalo na to, da ga ne bo mogel uresničiti. Iskal je naprej in nosil težo neizpolnjenosti. Nam pa se pogosto zgodi, da se zaradi bolečine ustavimo. Prepričamo se, da nimajo smisla, zato postajamo vedno bolj zdolgočaseni in prazni. Ali pa smo nesrečni, ker se stvari ne odvijajo tako kot bi si želeli in nam je življenje krivica. Živeti polno je mogoče le, če smo vedno v stiku s hrepenenji. Brez hrepenenj umiramo. Podobni smo roži, ki za svojo rast potrebuje sonce. Steguje se k njemu, pa ga ne more doseči, pa naj še tako prizadevno raste in se razvija. Sonce je zanjo predaleč. Lahko obupa in se umakne v temo, lahko pa se veseli topline, svetlobe, rasti, ki jo iskanje sonca prinaša. Tedaj spozna, da se je sonce samo sklonilo, da bi jo doseglo. Marija naj nam s svojo priprošnjo pomaga, da bomo ostajali v stiku z lastnimi hrepenenji in jim bomo za vsako ceno sledili.

NALOGA: Podelite si, kaj je tisto, po čemer hrepenite. Zmolite *Oče naš* s prošnjo, da bi prepoznavali svoja hrepenenja in jim sledili.

ANTON MARIA CLARET

27. dan

PREBUJATI HREPENENJA DRUGIH

Včeraj smo v šmarničnem branju premišljevali o polnem življenju v katerega nas vabi Bog Oče. Živeti polno je mogoče le, če ostajamo kljub bolečini v stiku z našimi hrepenenji. V nadaljevanju zgodbe o svetem Antonu Mariji Claretu bomo razmišljali, kako nam stik z lastnimi hrepenenji pomaga, da prebujamo hrepenenja tudi pri drugih. Prisluhnimo zgodbi.

Anton Maria Claret je dolgo iskal svoje poslanstvo. Najprej je vstopil h kartuzijanom, potem je postal škofijski duhovnik. V sebi je čutil željo po misijonskem delovanju, zato je želel vstopiti k jezuitom, kar pa mu je preprečila nenadna huda bolečina v nogi. Spet se je posvetil delu škofijskega duhovnika, hkrati pa ni opustil misli na misijone. Škof mu je svetoval, naj prične z vodenjem ljudskih misijonov v domačem kraju. Razvezal ga je drugih dolžnosti in mu omogočil, da je odslej pešačil iz kraja v kraj ter s pridiganjem in spovedovanjem poživljal vero med ljudmi.

Na pot se je vedno odpravil kot največji revež. Vso njegovo prtljago je sestavljala britev, dva para nogavic, brevir in zemljevid katalonije. Hodil je peš. Niso ga zadržale ne slabe ceste, ne dež ali sneg. Ljudje so hiteli od blizu in daleč, da bi prisluhnili njegovim pridigam ali prisostvovali njegovi maši, ki je včasih trajala več kot tri ure. Vrste pred spovednico so bile tako dolge, da je lahko trajalo več dni, preden je nekdo uspel priti do njega, čeprav so mu pomagala še štirje drugi duhovniki. V spovednici je vztrajal tudi po 15 ur dnevno, zelo malo je spal in skoraj nič jedel. Ko so ga ljudje spraševali, čemu ves ta trud, je odgovoril: »Če bi videli slepca, kako hodi proti prepadu, ga ne bi posvarili, naj se obrne? Tako čutim do grešnikov, moja dolžnost je, da jim pomagam rešiti dušo.«

Znana je zgodba o tem, kako so Antona na eni izmed njegovih poti zajeli razbojniki. Zahevali so denar, a ker ga ni imel, so mu grozili s smrtjo. Ni ga bilo strah. Razložil jim je, da ga v sosednjem mestu pričakujejo verniki in da bi jim pred smrtjo želel pridigati in jih spovedati. Potem pa se bo spet vrnil k njim in lahko narede z njim kar želijo. Razbojniki so ga spustili. Bili so osupli, ko se je Claret naslednji dan ob isti uri vrnil in se jim izročil. To jih je tako pretreslo, da so padli na kolena in ga prosili za spoved.

Claret pa je kmalu postal moteč za oblast, ki je pričela ogrožati njegovo delovanje in življenje. Škof ga je zato poslal na Kanarske otoke. V letu dni je tudi tam dosegel podobne sadove. Bog je njegova prizadevanja blagoslavljal s številnimi izrednimi dogodki in čudeži telesnega ter notrajnega ozdravljenja. Nekoč je v nekem kraju napovedal, da bodo kmalu doživeli silen potres in čez nekaj tednov se je njegova napoved uresničila. Ob neki drugi priložnosti pa se je potres začel ravno medtem ko je pridigal množici. Tla so se pričela silovito tresti in ljudi je obšla groza. On pa jim je mirno dejal, da se ne bo zgodilo nič hudega. Pokleknil je in se z rokami dotaknil tal. Potres se je takoj umiril. Ob neki drugi priliki je napovedal izbruh kolere in tudi ta napoved se je uresničila.

Nekoč je v nekem kraju na Kubi vodil misijon prav v času žetve. Za kmete so bili to najpomembnejši dnevi v letu in če bi zamudili en sam dan, bi lahko izgubili pridelek, za katerega so celo leto garali. A Claret jih je spodbujal, naj ne skrbijo za žito in se raje udeležijo misijona. Napovedal je, da bodo tisti, ki se bodo udeležili misijona imeli posebno bogato žetev, ostali pa bodo izgubili pridelek. Misijon se je začel. Čez dva dni je nepričakovano udarila toča in uničila veliko žita. Polja tistih, ki so se misijona udeležili pa so ostala nepoškodovana.

Veliko pričevanj govori tudi o tem, da je imel Claret sposobnost uvida v duše ljudi. Mnogokrat se je dogajalo, da jih je v spovednici spominjal na grehe, ki so jih zamolčali in pri tem natančno opisal dogodek, navedel kraj, čas in druge podrobnosti v zvezi z nekim dejanjem.

Novice o teh dogodkih so se med ljudmi hitro širile. Še večje množice so se zbirale, da bi prisluhnile temu svetemu možu. Vsaka cerkev je bila zdaj že premajhna, zato je Claret pridigal na prostem. Množice so se spreobračale in spet zahrepenele po Bogu.

* * *

Danes smo v šmarničnem branju slišali, kako je Claret, ker je ostal zvest hrepenenjem, poživljal vero in krščansko življenje celotnih pokrajin. Koliko čudežev, ozdravljen in spreobrnjenj se je zgodilo, ker je vztrajal. Hrepeneče srce je neskončno ustvarjalno. Postaja vir življenja, ki se razliva tudi na druge. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da bodo naša hrepenenja živa in bomo prinašali življenje tudi drugim.

NALOGA: Zmolite *Zdravo Marijo* s prošnjo, da bi vztrajali v hrepenenjih.

ANTON MARIA CLARET

28. dan

POLNO ŽIVLJENJE JE V IZPOLNJEVANJU BOŽJE VOLJE

V zadnjem delu zgodbe o svetem Antonu Marii Claretu bomo premišljevali o tem, kako doseči, da bo naše življenje obrodilo sad in bo prinašalo življenje drugim. Kako doseči, da bomo kot izgubljeni sinovi spet oživeli in bo naše življenje polno? Prisluhnimo zgodbi.

Claret se je čez leto dni vrnil v Španijo, da bi pridobil sodelavce za svoje delo. Ustanovil je semenišče za misijonsko družbo Sinov brezmadežnega Srca Marijinega. Vse svoje misli in načrte je želel posvetiti tej družbi, ki naj bi se razširila po svetu in opravljala podobno apostolsko delo, kot ga je opravljal sam. Vendar pa so bili tudi tokrat njegovi načrti prekinjeni, saj je ravno takrat prejel papežev poziv, da prevzame mesto nadškofa v Santiagu de Cuba, ki je bilo že 14 let brez pastirja.

V svoje škofovsko mesto je prišel leta 1851. Takoj se je lotil dela. Sam pri sebi je sklenil, da z novo službo ne bo prekinil svojega misijonskega delovanja, ampak ga bo nadaljeval še z večjo gorečnostjo. V okviru vizitacij je obiskoval župnije, razpršene po ogromnem in težko dostopnem območju. Potreboval je 18 mesecev, če je hotel obiskati vse župnije v svoji škofiji. Mnogi duhovniki so se po dolgih letih prvič srečali s škofom in njegov obisk jim je ogromno pomenil. Claret jim je pozorno prisluhnil, jih učil in spodbujal v gorečnosti. S pridiganjem in spovedovanjem je poživljal versko življenje v škofiji.

Kmalu si je zaradi zvestobe resnici spet nakopal veliko sovražnikov. Grozili so mu in ga grdo obrekovali. Claret je to trpljenje prenašal z izredno potrpežljivostjo in ponižnostjo. Sredi najhujše gonje je prejel pismo kraljice Izabele II., ki je zahtevala naj pride nemudoma v Madrid in postane njen duhovni voditelj ter vzgojitelj njene hčere. Tako je zadnjih deset let življenja preživel na dvoru. Ni se vtikal v politiko, čeprav so ga mnogi želeli pridobiti na svojo stran. Tudi na tem mestu je bil delež nenehnih groženj. Nekoč je prejel velik paket, ko pa ga je odprl, je bilo v njem truplo s prebodenim srcem. Zraven je pisalo, da takšna smrt čaka tudi njega, če bo še naprej vztrajal pri svojem delu. A Claret se ni nikoli umaknil. Ljubeče je skrbel za svojo družbo Sinov brezmadežnega

srca Marijinega, ki se danes po njem imenujejo klaretinci. V želji, da bi dosegel še več ljudi, je pisal knjige in postal najbolj brani religiozni pisatelj svojega časa. Kadar koli je s kraljevo družino pripotoval v kakšen kraj, že je najprej stekel na ulico, poiskal kakšnega otroka in ga prosil, naj mu pokaže pot do cerkve. Poiskal je duhovika in ga prosil, če lahko pridiga. Ne glede na uro in dan se je novica o njegovem prihodu hitro razširila med ljudmi in cerkev je bila kmalu polna. Claret je vabil ljudi, naj se spreobrnejo od egoizma in sebičnosti ter sledijo evangeljski besedi. V njih je prebujal hrepenenja po lepoti, ljubezni, miru in predanosti Božji volji.

Leta 1868 je v Španiji izbruhnila revolucija. Claret je skupaj s kraljevo družino zbežal v Francijo. Na smrt bolan se je moral zateči v nek cistercijanski samostan, kjer je 24. oktobra leta 1870 zaključil svoje bogato življenje.

Klaretinci so prišli v k nam šele leta 1975, čeprav je bilo že pred tem v red vključenih nekaj Slovencev. Danes sta v Sloveniji le še dva klaretinca. Pater Branko Cestnik deluje v župnijah Frankolovo in Črešnjice, pater Stane Sikošek pa živi v Kamnici pri Mariboru.

* * *

Življenje svetega Antona Maria Clareta je polno in je obrodilo veliko sadov. Vsak od nas hrepeni , da bi se v življenju počutil izpolnjenega, rodovitnega. Kako to doseči? Papež Frančišek pravi: »Živeti polno pomeni živeti s strastjo.« Vabi nas, da bi v sebi prebujali navdušenje nad življenjem, da bi si upali tvegati in se soočati z življenjskimi problemi in v veri iskali odgovore na konkretne stiske. Pri tem moramo biti v nenehnem dialogu drug z drugim in Bogom. V ta namen nam papež priporoča molitev, ki naj bo iskren pogovor z Bogom Očetom. Izpolnjeni bomo le, če bomo vedno iskali in sledili Njegovi volji.

NALOGA: Zmolite molitev *Zdravo Marijo* s prošnjo, da bi vztrajali v hrepenenjih.

Slavim te, Oče, ker me ne nehaš pregovarjati.

BRUNO

29. dan

ŽIVA BESEDA

Zadnji del prilike o izgubljenem sinu opisuje odnos med očetom in starejšim sinom. Ta prezira vse, kar mu je podarjeno. Darov očetove ljubezni, o katerih smo premišljevali v letošnjem šmarničnem branju, ne sprejme. Ni svoboden. Podarjena dediščina zanj nima nobene vrednosti. Ne doživlja svojega dostojanstva, ne usmiljenja, ne veselja. Skupnost, v katero ga vabi oče, zavrača in ostaja sam medtem ko drugi praznujejo. Oče pa ga še naprej išče. Evangelij pravi: »Njegov oče je prišel ven in ga pregovarjal.« (Lk 15, 28) Sin ničesar ne sliši, ampak le očita. Oče pa mu ne neha pojasnjevati. Še enkrat mu ljubeče pravi: »Otrok, ti si vedno pri meni in vse, kar je moje, je tvoje.«

Bog Oče nam nikdar ne neha pregovarjati. To bo zadnja lastnost očetove ljubezni o kateri bomo premišljevali ob zgodbi svetega Bruna iz Kolna, ustanovitelja reda kartuzijanov. Prisluhnimo prvemu delu zgodbe.

Sveti Bruno iz Kolna je pripadal plemiški družini. Rodil se je v Kolnu leta 1032. O njegovem otroštvu ne vemo veliko, le to, da je bil bister deček, ki so ga starši poslali na tedaj najbolj slavno šolo pri stolni Cerkvi v Reimsu. Tam je z odliko končal študije modroslovja in bogoslovja ter postal duhovnik. Vrnil se je domov in v mestni župniji prevzel službo župnika. Škof pa ga je kmalu poklical nazaj v Reimes in ga imenoval za profesorja in ravnatelja stolne šole. Bruno je 18 let vodil ugledno šolo. Zaslovel je kot odličen pridigar, filozof in teolog. Med njegovimi učenci je bilo veliko takih, ki so kasneje zavzeli pomembno vlogo v družbi ali v Cerkvi, med njimi tudi Oto Lageryjski, poznejši papež Urban II.

Reimski škof Gervazij je zelo cenil Bruna, zato ga je imenoval tudi za kanonika stolne župnije. Postal je škofov svetovalec, pri tem pa se je brezkompromisno zoperstavil simoniji, to je kupovanju cerkvenih funkcij in služb. Škofov naslednik je postal plemič Manase. Bal se je Brunove odločne besede. Postavil ga je za svojega kanclerja, saj je menil, da mu bo tako najlažje zavezal usta. Bruno pa je novega škofa odkrito opozarjal na krivice, ki jih je povzročal. Manase se je odločil, da bo Bruna tako ali drugače spravil s poti, pričel mu je

groziti in njegovo življenje je bilo v nevarnosti. Skupaj z najožjimi prijatelji je moral zbežati iz mesta.

Kmalu za tem je papež Manasa odstavil, za njegovega naslednjika pa je želel postaviti Bruna. Bruno je odločno odklonil škofovsko službo. V sebi se je namreč že odločil, da se želi umakniti v samoto in posvetiti svoje življenje molitvi in pokori.

Najprej je z nekaj svojimi prijatelji potrkal na vrata cistercijanskega samostana Molesmes. Tam ni ostal dolgo, saj so se mu pravila zdela premalo stroga. S tovariši se je leta 1084 odpravil po nasvet h grenobelskemu škofu Hugu, ki je bil včasih njegov sošolec. Legenda pravi, da je svetniški škof može pričakoval, saj je imel pred časom posebno videnje, v katerem so stali pod vencem sedmih zvezd. Svetoval jim je, naj se nastanijo v samotni dolini Charteuse v Dofinejskih aplah. Možje so si sredi nepreglednih gozdov, daleč od človeških naselij, postavili vsak svojo leseno kolibo. Trikrat na dan so se zbirali pri korni molitvi, ob nedeljah in praznikih so imeli skupen obed, sprehod in pogovor, sicer pa so živeli v polnem molku. V svojih celicah so preživljali dneve v molitvi, študiju in ročnem delu. Mesa niso uživali. Bruno je bil novi skupnosti kakor oče.

* * *

V današnjem šmarničnem branju smo slišali, kako je Sveti Bruno posvetil svoje življenje temu, da bi z gorečo besedo nagovarjal druge in jih vodil k resnici, spreobrnenju in gorečnosti za evangelij. Bil je odličen pridigar, učitelj in svetovalec. Vztrajal je in ni utihnil niti takrat, ko je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Njegove odločitve, da se umakne v samoto ne smemo razumeti kot umik ali obup nad tem, da z besedo ni dosegel tistega kar je želel. Nasprotno. Goreč v želji, da bi nagovoril druge, se je odločil, da bo odslej nagovarjal s svojim življenjem, ne le besedo. V tem je rasla njegova podobnost Bogu Očetu, ki je postal učlovečena Beseda, da bi nas nagovoril. Marija naj nam s svojo priprošnjo pomaga, da ne bi zapirali svojega srca pred živo Besedo, s katero nas nagovarja Bog Oče.

NALOGA: Naše besede so prazne, če jih ne podkrepimo z dejanji. Pomislite, ali so tudi vaše besede kdaj prazne. Zmolite *Oče naš* s prošnjo, da bi zmogli z dejanji dajati težo svojim besedam.

Slavim te, Oče, ker me ne nehaš pregovarjati.

BRUNO

30. dan

PRIČEVATI Z ŽIVLJENJEM

Šmarnično branje zaključujemo z življenjem svetega Bruna, ustanovitelja kartuzijanov. Ob njem razmišljamo o Bogu Očetu, ki nam ne neha pregovarjati in nas vztrajno vabi k sebi. Vabi nas, da bi tudi mi s svojo besedo, predvsem pa življenjem drugim pričevali o tem, da je Bog naš Oče in mi vsi njegovi otroci.

Bruno je bil star približno petdeset let, ko se je dokončno odločil, da zapusti svojo službo profesorja in ravnatelja elitne šole v Reimsu. Odrekel se je škofovskemu imenovanju in službi stolnega kanonika. Razdal je svoje premoženje in se v družbi tovarišev odpravil v samoto. Pod njegovim vodstvom je v samotni dolini Chartrese nastala Velika kartuzija (La Grande Chartreuse), ki je še danes matični samostan reda kartuzijanov.

Komaj pa je skupnost zaživela, že je Bruna dosegel poziv novo izvoljenega papeža Urbana II.,naj se mu pridruži v Rimu kot njegov svetovalec. Težko mu je bilo zapustiti skupnost, a ukaz papeža je bil zanj svet. Zaradi svoje globoke povezanosti z Bogom je razumel, da so božja pota še najbolj božja tedaj, ko jih najmanj razumemo. Še težje so novico o njegovem odhodu sprejeli menihi. Z veliko žalostjo so se poslovili od Bruna, ki jim je bil kakor oče.

Bruno je prispel v Rim leta 1089. To je bil čas velikih političnih napetosti med svetim sedežem in vladarjem Henrijem IV, ki je postavil celo antipapeža Klemena III. Bruno živel na papeškem dvoru in je bil v tesnem stiku s papežem. Bil je njegov osebni svetovalec. Še vedno pa je živel zelo skromno. Umikal se je v ozadje in se v jasnoti ni izpostavljal.

Sredi hrupa in sijaja papeškega dvora ni bil srečen. Papež mu je ponudil mesto škofa v Kalabriji, a Bruno je tudi tokrat škofovsko službo odklonil. Njegova največja želja je bila, da se vrne v dolino Charteuse. Slednjič je tudi papež spoznal, da mu bo Bruno kot menih s svojo molitvijo še najmočnejša opora, zato mu je dovolil, da se znova umakne v samoto. A želel je, da se nastani nekje bližje Rima, da bi se lahko po potrebi hitro vrnil na papeški dvor. Bruno je zato odšel v dolino La Torre v Kalabriji. Svoj novi dom je v nekem pismu takole opisal: »V Kalabriji bivam u samoti, ki je od vseh strani precej daleč od

človeških bivališč… Kako bi mogel dostojno govoriti o njeni prijetni legi, o njenem zdravem in zmernem podnebju, o prostrani in ljubki planjavi z zelenimi travniki in pašniki, ki se vleče med gorami? Kako naj opišem pogled na gričke, ki se lahno dvigajo na vseh straneh, in tajno senčnih dolin z obiljem potokov, studencev in izvirov?« V tej kartuziji je ostal do konca življenja. Ob slovesu je sklical vse svoje sobrate in se pred njimi javno spovedal. Šestega oktobra 1101 je mirno izdihnil svojo dušo.

Leta 1160 je bil v bližini naselja Žiče pri Slovenskih Konjicah ustanovljen prvi kartuzijanski samostan v Srednji Evropi in prvi zunaj Francije in Italije. Pozneje so bile na slovenskem ozemlju ustanovljene še tri kartuzije in sicer v Jurkloštru, v Bistri in nazadnje leta 1403 v Pleterjah. Slednji samostan je danes še edina delujoča slovenska kartuzija. Redovna pravila se od prvih začetkov niso spreminjala. Skupnost patrov in bratov živi v strogi izolaciji pred svetom, njihovo poslanstvo pa je v pravilu takole opisano: »Oddaljeni od vseh, pa združeni z vsemi, stojimo pred živim Bogom - v imenu vseh«. Poleg študija in molitve, ki jo namenjajo potrebam Cerkve in sveta, se posvečajo vinogradništvu, sadjarstvu, čebelarstvu in žganjekuhi.

* * *

Bruno je izbral samotarsko življenje in ustanovil najstrožji moški red v katoliški Cerkvi. Poslanstvo menihov, ki so umaknjeni od sveta, je s svojim življenjem pričevati svetu o Bogu in njegovi ljubezni. Nagovarjajo z življenjem. Tudi mi smo poklicani, da živo Besedo, ki nam jo podarja Bog Oče, delimo z drugimi. Marija naj nam pomaga, da bodo naše besede dobile moč v našem zgledu in v dejanjih ljubezni.

NALOGA: Pogovorite se, s kakšnimi dejanji bi lahko drugim pričevali o tem, da je Bog naš Oče in nas ljubi. Zmolite *Zdravo Marijo* s prošnjo, da bi zmogli ta dejanja uresničiti.

31. dan

SLAVIM TE, OČE

Z današnjim dnem zaključujemo šmarnično branje, v katerem smo ob življenju in zgledu redovnih ustanoviteljev, naših duhovnih očetov, skušali utrditi podobo Boga Očeta.

Ob svetem Frančišku Asiškem smo obudili zavest, da smo Božji otroci in med seboj bratje ter sestre. Življenje svetega Avguština nam je pomagalo razumeti, da nam Bog Oče podarja resnično svobodo. Sveti Ignacij Lojolski nas je nagovarjal v potrpežljivosti, s katero nas čaka Oče in nas vabi, da smo tudi sami potrpežljivi v odnosu do bližnjih. Sveti Dominik Guzman nas je povabil k premišljevanju o Božjem umsiljenju. V zgledu svetega Janeza Boska smo prepoznali povabilo, da vse, kar smo in imamo, delimo z bližnjimi in se ne ustrašimo darovanja. V tem je, kakor nas uči sveti Vincencij Pavelski, namreč naše največje dostojanstvo. Ob svetem Benediktu smo spoznavali, da smo poklicani v skupnost in zanjo tudi soodgovorni. S svetim Bernardom smo razmišljali o resničnem veselju, h kateremu nas vabi Bog Oče. Sveti Anton Maria Claret je iskal polno življenje in ga kot oče podarjal drugim. Njegov zgled nas je nagovoril, da smo premišljevali o tem, kaj nam predstavlja polno življenje in kako naj ga najdemo. Ob zaključku šmarničnega branja smo ob zgledu svetega Bruna spoznali, da smo poklicani, da o očetovski ljubezni pričujemo z živo besedo, ki se mora odražati v naših dejanjih ljubezni.

Ob koncu šmarničnega branja vas vabimo, da se ustavite ob vzklikih, ki opisujejo Boga Očeta. Naj vam pomagajo utrjevati zavest, da smo resnično ljubljeni Božji otroci. Ob njih skušajte sebe prepoznati v vlogi izgubljenega sina, ki mu Oče podarja svobodo, ga čaka, mu odpušča, vrača dostojanstvo, se ga veseli, ga vabi v skupnost in polno življenje.

Marija naj nam pomaga, da bo zavest o Bogu Očetu v nas vedno bolj živa in bo spreminjala naše življenje in medsebojne odnose.

Slavim te, Oče, ki me kličeš »moj sin«.
Slavim te, Oče, ki mi daješ svobodo.
Slavim te, Oče, ki mi daješ vse, kar je tvoje.
Slavim te, Oče, ki me potrpežljivo čakašin se veseliš moje vrnitve.
Slavim te, Oče, ki me ne sprašuješ po mojih grehih.

Slavim te, Oče, ki mi vračaš dostojanstvo.
Slavim te, Oče, ki me vabiš v skupnost.
Slavim te, Oče, ki si vir pravega veselja.
Slavim te, Oče, ki me vabiš v polno življenje.
Slavim te, Oče, ker me ne nehaš pregovarjati.

NALOGA: Obesite plakat z nalepkami na vidno mesto. Razmislite, kako boste živeli to, kar ste spoznali v letošnjem šmarničnem branju. Zmolite *Oče naš* s prošnjo, da bi zmogli to uresničiti.